СВОБОДА
LIBERTY

Часопись для руского народа въ Америцѣ и органъ „Руского Народного Союза“.

Рôкъ XIII. Скрентонъ, Па., Четверъ 31-го Серпня, 1905. Число 35. — Vol. XIII. Scranton, Pa., Thursday, August 31, 1905. No. 35.

НОВИНКИ.

КАЛЕНДАРЬ.

Вересень.

31	Ч.	Фльора и Лавра
1	П.	Андрея, Теклѣ
2	С.	Самуила прор.
3	Н.	11. по Сош. Тадея ап.
4	П.	Агатоника
5	В.	Иринея
6	С.	Евтиха свмуч.

— ПЕРЕДЪ кôлькома днями вôдбула ся въ нюйорскôмъ судѣ цѣкава розправа. Оденъ Росіянинъ обжалувавъ передъ судомъ Японця, що тôй йому пôдбивавъ очи. Рѣчь мала ся такъ. Йшовъ Японець дорогою попри Росіянина. Росіянинъ сказавъ на Японця якесь образливе слово, и въ тôй хвили вывязала ся мѣжъ обома бійка, котра скôнчила ся въ тôй способъ, що Японець пôдбивавъ Росіянинови очи. Судія по переслуханю свѣдкôвъ давъ засудъ, що Японець мае заплатити $6. кары.

— ВЪ Ню-Йорку въ ночи зайшовъ до помешканя одного купця злодѣй, и хотѣвъ вже забрати зъ комоды весь його добытокъ $24, коли въ самъ часъ пробудила ся жѣнка купця, въ одной хвили выскочила зъ лôжка и зловила злодѣя за руки, наробивши крику. Злодѣй хотѣвъ вырвати ся, але даромъ, бо надбѣгъ мужъ жѣнки и двохъ комôрникôвъ, котрѣ злодѣя звязали и вôддали на поліцію.

— ПЕРЕДЪ кôлькома днями продукувавъ ся въ Ню-Йорку воздухоплавець зъ Толедо, Огайо, кстрый взнѣсъ ся воздушнымъ бальономъ понадъ Ню-Йоркъ, и свобôдно плававъ понадъ высочезными нюйорскими каменицями. Бальонъ його е збудованый зъ японьского шовку, мае форму патрона и важить всього на всього 200 фунтôвъ. Кнабеншуе взносивъ ся до высоты 3000 стôпъ, а часами спускавъ ся такъ низько, що бальонъ його досягавъ деревъ въ парку, такъ що полісмены загрозили йому, що если сейчасъ не вылетить зъ парку, то його арештують. Воздухоплавцеви товаришила 100 тысячна товпа народа. Поліція не могла удержати порядку на улицяхъ, а передовсѣмъ въ паркахъ, де товпа цѣлковито постоптала травники. Не обôйшло ся также безъ нещасть. Много осôбъ, а мѣжъ ними двохъ полісменôвъ вôстало потовченыхъ и покалѣченыхъ середъ натовпу. Воздухоплавець Кнабеншуе, се молодый 23-лѣтный Американець, котрый твердить, що вынайшовъ способъ кермованя бальономъ, отже розвязавъ загадку воздушнои комунікаціи.

— ВЪ Clarkesville, Tex., арештовано двохъ молодыхъ муринôвъ, котрѣ збещестили словами доньки одного вызначнѣйшого бѣлого фармера. Оба мурины, скованѣ ждали въ темнôй пивници вечера, коли мавъ упасти засудъ. Вечеромъ зôбрало ся 700 мешканцѣвъ згаданои мѣсцевости, котрѣ зôбрали ся на рôвнинѣ, выбрали зъ помѣжь себе десятьохъ судіѣвъ, мѣжь котрыми было 5 бѣлыхъ и 5 чорныхъ, а тѣ судіѣ мали выдати засудъ. По переслуханю свѣдкôвъ, запавъ вырокъ засуджаючій одного мурина на 50 букôвъ, а другого на 25. Засудженыхъ зложено на земли, а судіѣ мурины выконали засудъ. Оба злочинцѣ въ протягу 5 днѣвъ мають опустити згадану мѣсцевôсть.

— ВЪ Блумінгтонъ, Инд. на смертнôй постели призналa ся одна жѣнка до убійства своеи нешлюбнои дитины передъ 26 роками. Коли дитина отроена матерію померла, лѣкарѣ ствердили, що смерть наступила въ наслѣдокъ отроеня орѣхами. Пôсля того справа затихла, але мати, котра убила дитину, мала такѣ страшнѣ выкиды совѣсти, що они мучили еѣ черезъ 26 лѣтъ и теперь зложили на смертну постѣль. Она мае теперь 44 лѣтъ, а коли зробила се зôзнане, зовсѣмъ успокоила ся. Однакъ станъ еѣ здоровля е такий поважный, що, якъ лѣкарѣ твердять, людска справедливôсть е вже безсильна супроти неѣ.

— ПЕРСКІЙ шахъ, котрый бувъ недавно въ Галичинѣ у Львовѣ, подорожуе теперь дальше по Европѣ. Ся подорожь коштуе його дуже много, бо примѣромъ удержане его и окруженя коштуе тыжнево 20 тысячъ долярôвъ. Шахъ інтересуе ся всѣмъ дуже пильно, а пôдчасъ побуту въ Парижи, покликавъ до себе знаменитыхъ лѣкарѣвъ, щобы записали йому якѣ лѣки. Позаякъ шахъ нѣкому зô своеи дружины не довѣряе, тому мае при собѣ одного завѣреного чоловѣка, котрый коштуе всѣ потравы, якѣ дають шахови, чи нема тамъ часомъ отрутѣ. Также и парискимъ лѣкарямъ не зовсѣмъ вѣривъ шахъ, бо всѣ лѣкарства, якѣ они йому записали, передше мусѣвъ коштувати его завѣреный слуга.

— ВЪ Zion City, Ill. жие одна релігійна секта, котрои апостоломъ е Дові. Апостолъ сей выдавъ до своихъ вѣрныхъ указъ, въ котрôмъ заявляе, що до его секты лишь тѣ подружія могуть належати, въ котрыхъ що року родить ся одна дитина. Иншихъ будуть приймати лишь въ великими выимками. Отже если подорожный зайде коли до мѣста Сіонъ Сити, и запитае котрого небудь жителя, кôлько лѣтъ вôнъ е вже женатый, то заразомъ буде вже знати, кôлько у него е дѣтей.

— ВЪ мѣстѣ Новôмъ Орлеанѣ, Ла., пануе пôдъ ту пору правдива Содома и Гомора. Зъ одного стороны лютуе ся туть пошесть жовта пропасниця, а зъ другои стороны безчисленнѣ москиты роблять жите неможливымъ. Оногдѣ правительство выдало наказъ, обсипати и обкурити сѣркою всѣ предметы и закутки по цѣлôмъ мѣстѣ, и якъ стверджено, способъ сей выпавъ успѣшно, то больша половина москитôвъ выгинула. Въ бѣжучôмъ тыжни мають урядити тамъ въ друге подôбну облаву на москитôвъ, щобы вынищити ихъ до останка. Жовта пропасниця вже не лютуе такъ, якъ перше, и лѣкарѣ мають надѣю въ протягу трохъ недѣль усунути сю пошесть цѣлковито. На жовту пропасницю хорѣють найбôльше Италійцѣ, тому що не придержують ся санітарныхъ приписôвъ и живуть дуже не гарно. За послѣдныхъ пять днѣвъ померло туть 26 осôбъ, по найбôльшôй части Италійцѣвъ, а хорыхъ лежить 47 осôбъ. Также и въ околици Нового Орліну лютуе та пошесть и то по италійскихъ оселяхъ.

— ПÔСЛЯ обчисленъ зъ 1904 року, жие въ Китаю 432 міліоны людей, котрѣ платять податки. Обчислене се е, певна рѣчь, не зовсѣмъ докладне, всежь таки китайска держава мае найбôльше население зô всѣхъ державъ на свѣтѣ. Пôсля Китаю слѣдуе Англія, котра числить 390 міліонôвъ мешканцѣвъ, а трете мѣсце занимае Росія, котра числить до 150 міліонôвъ, Японъ мае три разы менше мешканцѣвъ чимъ Росія.

— БОЙКОТЪ американьскихъ товарôвъ черезъ Китайцѣвъ значно вже устае. Лишь въ Шангаю еще не зовсѣмъ притихла агітація, але на рѣшуче представлене американьского ряду, Китайцѣ сильно наполохали ся, и китайске правительство робить зусиле, щобъ положити конець бойкотови.

— ВЪ Броктонъ, Мас. оденъ швецъ написавъ листъ до мѣйского лѣкаря, въ котрôмъ йому доносить, що въ тôй хвили вôдбирае собѣ жите и своѣй жѣнцѣ. Лѣкарь чимъ скорше поспѣшивъ до мешканя того шевця, и коли станувъ на порозѣ хаты, очамъ його представивъ ся страшный видъ. Жѣнка шевця лежала на земли въ калюжѣ крови зъ майже зовсѣмъ вôдтятою головою. Побôчь неѣ лежавъ еѣ мужъ зъ пôдрѣзанымъ горломъ.

— ВЪ протестантскôй баптистскôй церквѣ въ Пітсбургу, вже вôдъ довшого часу проповѣдуе одна жѣнка, котру въ найблизшôмъ часѣ мають выбрати пасторомъ.

— ВЪ Shenandoah, Pa. передъ вôсьмома роками, оденъ Полякъ Войтѣхъ Белевскій побивъ тяжко свою жѣнку, а коли надôйшовъ полісменъ, щобъ його арештувати, Белевскій стрѣливъ до него зъ револьвера и убивъ його на мѣсци. Пôсля сего убійства утѣкъ передъ справедливостію и такъ скрывавъ ся и скитавъ ся цѣлыхъ 8 лѣтъ, а все тревоживъ його страхъ, що кождои хвили можуть його пôзнати и арештувати. Така вѣчна блуканина и непевнôсть спонукала його остаточно вôддати ся въ руки справедливости и признати ся до убійства. Єго вôдвезено до Потсвиль, де правдоподôбно зôстане повѣшеный.

— ВЪ Филаделфіи, Па. выйшовъ батько зъ сыномъ на прохôдъ до парку. Сынъ вôддаливъ ся вôдъ батька на пару крокôвъ, коли нагло почувъ выстрѣлъ. Прибѣгае до батька и находить його лежачого въ травѣ и конаючого, зъ револьверомъ въ руцѣ. Самоубійця мавъ 55 лѣтъ и бувъ досить заможнымъ чоловѣкомъ. Житє вôдобравъ собѣ тому, що не бачивъ цѣли, чому мае довше жити.

— ВЪ Джерзи Сити, Н. Дж. въ нужденнôмъ помешканю знайдено трупа 74-лѣтнои жѣнки, дуже заможнои, властителки кôлькохъ каменицъ. Лѣкарѣ ствердили у неѣ природну смерть. Померша, коли передъ 28 роками повдовѣла, вôдсунула ся цѣлковито вôдъ жытя, замешкала въ двохъ нужденныхъ покояхъ и выключною еѣ приемностию было вôсемъ котôвъ, котрѣ тримала при собѣ. Родина еѣ досыть бѣдна, неразъ удавала ся до неѣ зъ просьбою о помôчь, але она зъ ними навѣть говорити не хотѣла. Маетокъ еѣ, вартости около 200 тысячъ долярôвъ зôставъ ся родинѣ.

— НЕДАЛЕКО Шамокинъ, Па. на Marion Heights, згорѣла велика бреха, вартости $87.000. Пятьсотъ робôтникôвъ втратило черезъ тое роботу.

— ВЪ Ню-Йорку минувшого року народило ся 59.196 дѣтей. Зъ того найбôльше було дѣтей жидôвскихъ, бо 16.610, вôдтакъ американьскихъ 11.903, италійскихъ 11.298, айрискихъ 3.808, нѣмецкихъ 2.396 и т. д. На всѣ дѣти хлопцѣвъ було 29.843, а дѣвчатъ 29.353.

— ПРУСКІЙ міністеръ внутрѣшныхъ справъ Райнбабенъ выдавъ розпорядженe, якимъ заказуе ся приймати въ Нѣмеччинѣ на роботу польскихъ робôтникôвъ зъ Галичины и Росіи. Се зарядженe оголосивъ также офіціяльный органъ нѣмецкого канцлера кн. Бiльова Nord-deutsche Allg. Ztg. Сей доказъ не вôдносить ся до рускихъ робôтникôвъ зъ Галичины, бо Русины такъ гр. кат., якъ римо-кат. и православного вѣроисповѣданя найдуть въ Нѣмеччинѣ черезъ посередництво руского бюра въ Найберунѣ якъ найрадше приняте.

— КОМПАНІЯ, що робить сталевѣ кары въ Бервикъ, Па. (Berwick, Pa. — A. C. & F. Co.) розширяе свои варстаты. Ордерôвъ мае на стôлько, що е выгляды на сталу роботу черезъ слѣдуючихъ 5 лѣтъ. Платня вôдъ $1.65 до $5.05 на день. Ріветеры беруть вôдъ 4.48—5.05 дол., помôчники ріветерôвъ вôдъ 3.10 до 3.96 дол., фитеры 2.00 до 2.50 дол., рімеры 1.65 дол.

СПРОСТОВАНЕ.

Посвячене прапорôвъ вôдбуло ся у насъ 13-го а не 6-го Августа 1905, якъ я мильно подавъ въ минувшôмъ числѣ „Свободы“.

Desloge, Mo., Авг. 26, 1905.

Тео. Ревакъ, секр.

Збирайте жертвы на Рускій Нар. Фондъ.

Важне.

Симъ подаю ПП. секретарямъ до вѣдомости, що вышли додатки до статутôвъ Р. Н. С., котрѣ розôшлю всѣмъ вôддѣламъ въ короткôмъ часѣ, вôдповѣдно до числа членôвъ. Каждый додатокъ коштуе 5 цнт., що каждый членъ мае заплатити, если хоче его набути. -3

С. Ядловскій, гол. секретарь.

Жертвы на Революц. Украиньску Партію.

Попередно зложено	71.55
Матѣй Семенюкъ, Sayre, Pa.	5.00
Разомъ	$76.55

Всякі дальшѣ жертвы на сю цѣль просимо присилати на адресу:

Svoboda, Box 353, Scranton, Pa.

ЖЕРТВЫ на Руско-Народный Театръ у Львовѣ.

Матѣй Семенюкъ, Sayre, Pa. 5.00

— **Потреба** дѣвчатъ до Elmira Knitting Mills. Робота стала, платня добра! роботы навчитися не тяжко, англійску мову не конечно знати. Хто схоче щось близше знати про сю роботу, нехай пише на адресу:

Miss Anna Kuryla, Elmira Heights, N. Y.

— **Потреба** робôтникôвъ на фармы въ Sandford, Broome County; Crogan, Lewis Co.; Ausable, Clinton Co.; и Jasper, Stenben Co. Всѣ 4 мѣсцевости въ нюйорскôмъ стейтѣ.

На побоєвищи.

За морем широким, на далекім Сході,
В краю „косооких", в краю Азіятів,
На зеленім полі, попри Жовтій Воді,
Молодець спочив там, молодець завзятий.
Чи спить він? — не знати, бо горить зрівниця
І грудь ся підносить, то в ділі опадае —
У руці хрест царский, а в другій ручниця
І тишина вколо, лиш вітер гуляе...
При нього молодці, уже сплять в півколі
З попілуем смерти на чолі козачім,
Незабаром й він так засне в чужім полі,
Під тою березов, що росою плаче.
І він засне также, щоб більше не встати,
За славу деспота, за справу панів,
Хоч мліе дружина, хоч ридае мати,
Сироти малії, що дома лишив...
І він умре также (так казали вмерти),
„За славу і віру Росиї сьвяту" —
Він, степу дитина, що не жаха'сь смерти,
Не дбае, де склонить голову буйну...
І склонив головку молодець-бурлака,
Склонив на сирую землицю —
У руці хрест царский, вся его заплата,
Із другой — пустив вже ручницю.
А вітрець тихий, мов шепіт дівочий —
Віе і гладить лиця козаків...
Нараз схаменув ся... відкрив свої очи —
І з подивом гарну женщину узрів...
Хоч сама в оковах, краса бе із лиця,
У руці походня — знать когось шукае —
А така сумненька хоч ще молодиця,
Але в очах огонь, як зоря сіяе...
„Здорова невісто! Котрогось з них мати?"
(Тут козак очима молодців вказав),
„Скажи будь ласкава, що в рідні чувати?
Диви! Повмирали, лиш я не сконав...
О, я не умер ще, бо годі сконати
Не в степі рідному, а в лузі чужім...
Слись котрому неня — кажи поховати
Нас в одну могилу, як впали — усіх".
„Котрому я мати? О зрадливі діти!
Не знаете неньки, що жите вам дала?
Що росов вас мила, — мов дрібнії квіти,
Що леготом-вітром в степу колисала?...
Я для вас весною, степ строїла в цьвіти,
Зимов бодяками крила від вітрів,
Я вам рай творила, а ви, мої діти,
Днесь пішли служити в тяжких ворогів?"...
Я е Україна! Глянь на мої руки,
Як їх вороженьки закули в окови...
Я плачу, ридаю, з сердечной розпуки —
А діти лукаві, в услугах царови...
І мруть необачні! З чиєй-ж то волі?
За Русь Україну, за славу козачу?
Вянуть мої цьвіти, на тім чужім полі,
Мруть, і не зважають, що за ними плачу...
Заплакала гірко Україна-Мати —
А плач еї з вітром, по степу лунае, —
Простягае руки, щоб їх роскувати
І плаче на діти — свободи бажае...

Михайло Беля,
16. Серпня, 1905. Holyoke, Mass.

Американьска культура...

Пôдчасъ гарной погоды, якъ также пôдчасъ невеликого дощу сидить Иванъ зъ стôльчикомъ до чищеня чоботъ на розѣ улиць, недалекого зелѣзного двôрця зъ Львова и ожидае якого гостя, щобы вычистити ему чоботы.

За молоду бувъ Иванъ въ Америцѣ, и культура того краю, въ напрямѣ чищеня чоботъ цѣлкомъ з'електризовала його. Вôнъ познакомивъ ся зъ тою штукою, чищеня чоботъ, и смѣливѣ пляны дозрѣвали въ його головѣ. Повернувши до Галичины, хотѣвъ сю культуру чищеня чоботъ и тамъ перенести. Однакъ плянъ його переводити ся дуже тяжко, а то длятого, що Львовяне радше дають чистити, або самѣ чистять свои чоботы въ дома, а не на улици. Иванъ не мавъ другого выходу, якъ поки що закинути свôй плянъ, и вернувъ назадъ до Америки. Тутъ побувъ много лѣтъ, доробивъ ся маетку, вôдтакъ вернувъ до Галичины зъ постановою конечно познакомити Галичанъ зъ культурнымъ вынаходомъ Американцѣвъ: чищеня чоботъ на улица.

Чищене чоботъ вôнъ уважавъ за штуку. Такъ якъ бувають малярѣ, рѣзьбарѣ и будôвничѣ, лѣпшi майстры и гôршi, такъ само и въ чищеню чоботъ бувають артисты-художники, бувають и партачѣ. Вôнъ уважавъ себе за такого майстра незрôвнаного, а партачами були всѣ, що чистять чоботы дома. Такъ якъ вôнъ чистити чоботы на взôръ своихъ товаришѣвъ зъ Америки, се справдѣ штука. Вôнъ найперше зôтре зъ чобота порохъ, вôдтакъ змые його водою. Пôсля того вытре чоботъ сукномъ и посмаруе помадою до чоботъ. Дальше потре кôлька разôвъ щѣткою и знова тре сукномъ. Коли вже покаже ся на чоботѣ блескъ, вôнъ въ друге смаруе помадою и тре сукномъ. Середъ того кôлька разôвъ хухне на чоботъ и тре такъ довго, доки чоботъ не заблестить такъ якъ золото. На останку полякеруе боки пôдошвы и обцаса, и штука скôнчена. А всьо то вôнъ робить такъ зручно, якъ справдѣшный артистъ. Полискъ чобота, котрый вôнъ вычистить, хапае прямо за очи. Хто не вѣрить, нехай дасть йому вычистити свои чоботы. Вôнъ впевняе, що його гостѣ разъ на чотыри тыжнѣ приходять до него чистити чоботы, котрѣ вôдтакъ черезъ цѣлый мѣсяць не тратять полиску.

Старый Иванъ зъ бѣгомъ лѣтъ ставъ фільозофомъ. Носить ся по простому, жие по простому, а навѣть зложивъ собѣ значну сумку грошей. Властиво вôнъ бы мôгъ жити безъ працѣ. Але вôнъ щадить спокôйно, хочь нѣкого не мае, кому бы лишити свôй маетокъ.

Вôнъ хоче обернути свои грошѣ на засноване товариства чищеня чоботъ на американьскiй ладъ, позаякъ мае надѣю, що часы змѣнять ся и Галичина стане пригожою до здѣйсненя его идей.

Що до своихъ гостей, вôнъ твердить, що они були въ Америцѣ, и пôзнали тамошну культуру, де на кождôмъ розѣ улиць сидить чоловѣкъ зъ стôльчикомъ до чищеня чоботъ. Крôмъ того ходять до него подорожнi, аґенты и мѣсцевi люде. Хочь чоботы ихъ нераз дають роботы на чверть години, але вôнъ ихъ любить, бо бачить въ нихъ почуте чистоты и змагане до неѣ. Загаломъ сказавши вôнъ є смѣшный. Вôнъ дуже радо, навѣть даромъ, вычиствивъ бы чоботы всякому, що въ нечистыхъ чоботахъ попри него переходить. Нечищеныхъ чоботъ вôнъ не може знести.

Йому ажь серце радуе ся и щаслива усмѣшка появляе ся на его лици, коли пôдъ его руками, на нечистыхъ чоботахъ выступае золотистый полискъ. А коли зберуть ся коло него дѣти, въ заболоченыхъ чоботахъ, придивляють ся культурной його роботѣ и дразнять его, тогдѣ вôнъ зъ повагою песимістичного фільозофа нарѣкае на затрату почутя чистоты вже у малыхъ дѣтей.

Однакъ вôнъ не тратить надѣѣ. Вôнъ перенявъ на себе мiсію чоловѣка, що несе культуру и сповняе свою задачу такъ, якъ умѣе найлѣпше.

Вôдповѣди*)

на пытаня Ивана Сердова зъ Bankhead, Alta., Canada, ч. „Свободы" 32.

I.

1. Чому мы доси такi темнi и непросвѣченi?

Инщi народы, котрi проходили давно до Америки знають свою мову докладно и анґлiйскои вывчили ся также, притомъ попиходили сюды машинѣстами и иньшими ремѣсниками. А нашь чоловѣкъ знае въ своѣй мовѣ трошка письма або ничь, тому, бо насъ гнобителѣ до школъ недопускали, замѣсть школъ будували намъ тюрмы, а замѣсть дати народови волю, кували кайданы. На доказъ що нашi гнобителѣ нерадi давати намъ просвѣту, то наведу вамъ примѣръ. Въ роцѣ 1902 на зборахъ „Кола польского" въ Станиславовѣ, Галичина, выразно сказавъ пос. Целецкiй, „недаймо хлопамъ просвѣты, бо заки хлопъ дурный, то намъ добре, але якъ сеи наробумѣ, то пуйдземи вшисци зъ торбами." И знаете самi добре, що нашъ хлопъ принѣсъ або нѣ, трошка лишь ремесла, науки мало або нѣчо, и грошей мало, свѣтового языка нѣмецкого мало и на пôвъ сале здоровле. Школу мавъ цѣлый вѣкъ коло паньскихъ воловъ.

2) Що темными и необразоваными насъ уважають, се также правда, бо жаденъ народъ не буде зацо небудь такъ сваритись якъ нашъ, а заглянути примѣромъ у той нещасливый Виннипеґъ, то жаденъ народъ такъ не провадить бридкого житя, якъ нашъ. Крôмѣ сего народъ нашъ безрадный: въ декотрыхъ мѣсцяхъ есть много роботы, щобы мôгъ вычитати зъ часописей, але вôнъ не такъ що не хоче взяти часописи до рукъ, але много не умѣе читати, навѣть и пôдписати ся. Щось пожиточного, то вôнъ не перечитае, хиба якусь байку або дурницю.

3) На рôвнѣ стати зъ другами мы не въ силѣ теперь, есть надѣя хиба на нашi дѣти, если ихъ добре выховаемо, але бодай вчасти можна дещо догонити; если станемъ читати поучаючi книжки и ґазеты, если будемъ основувати читальнѣ, братства, и сторы, провадити моральне житє, залишимо пiятаку а будемъ вспомагати руско-укр. институцiи.

4) Мы повиннi знати насамперѣдъ свôй языкъ и письмо найлучше. На жаль мало такихъ є, що знають по руски, до Галичины пишуть листы латиньскими буквами, а на Украину цѣлкомъ по росiйски. Въ старôмъ краю повинно насъ учити въ матерной мовѣ и по нѣмецки а не по польски або росiйски, а въ Америцѣ кождый повиненъ знати ще й тутешный краевый языкъ.

5) Тѣ люде у Росиї, що роблять бунты и убивають начальство, то роблять дуже добре, але на жаль що за пôзно, по всѣхъ народахъ, бо вже майже всѣ народы Европы выборoли собѣ яку таку свободу, лише ще у Росиї и Турциї суть деспотизмы. Народъ росiйскiй повиненъ бувъ позбутися тыхъ кровопiйцѣвъ ще пару сотъ лѣтъ тому назадъ. Такъ примѣромъ царь Иванъ Грозьный рѣзавъ та пѣкъ живцемъ людей якъ барановъ въ огни, та мучивъ въ страшный спосôбъ, що ще теперь здрѣгае ся на чоловѣцѣ тѣло на тогдѣшну бувальщину. Ще тогды мали знищити собаче гнѣздо... А теперь на Украинѣ лѣпше ему вбити одного злодѣя, якъ мають его пôгнати и вбити на вôйнѣ. О скôлько я знаю, то кождый народъ боровъ ся завзято за свою волю, бо ѣѣ такъ легко не дають, якъ вамъ ся здае. Читайте исторiю Францiи, Нѣмеччины, Австрiи, всюда народъ провадивъ великiй бiй за волю. А козацкои крови мало потекло нѣмъ Богданъ вызволивъ ся зъ пôдъ Польщѣ? А царь, знайте, не вôдъ Бога, якъ вôнъ и его псярня каже, але вôнъ самъ ся накидае народамъ. Такъ Петро Великiй накинувъ ся Украинѣ, обдеръ ѣѣ до послѣдного (читайте на костяхъ козацкихъ) перекупствомъ, брехнями и мечемъ. Украина мала бути якъ Австро Угорщина, або Швеция и Норвеґiя. Царови то можна загнати тисячѣ людей и побити, а его то не можна? Мабуть скорше народъ выгодувавъ бы его жѣнку и дѣти, якъ бы его мара взяла, якъ вôнъ тiи бѣдни тысячѣ вдôвъ та сиротъ, що зôсталисъ безъ кавалка хлѣба въ хатѣ (а може и безъ хаты), а такiй другiй голодранець на его мѣсце знайде ся скоро.

Дай Боже, щобы и нашъ народъ выборовъ собѣ волю и ставъ на рôвнѣ зъ другими народами, и щобы и мы могли дожити тои щасливои хвилѣ.

М. Тимченко,
Fort William, Ont.

II.

Зъ Stuartburn, Man.

1) Бо такимъ найлѣпше бути: нѣчому не противити ся.

2) Въ Росиї годуемо деспотизмъ, въ Австрiи шляхтарство, въ Спол. Державахъ достарчаемо угля, въ Канадѣ будуемо колѣѣ и зъ пустинѣ выроблюемо прекраснi ланы, въ Бразилiи годуемо Єзуитôвъ.

3) Якъ днесь нѣ, то нѣколи!

4) Японьского, хиньского и татарского.

5) Зле! Бо поубивають всѣхъ тыхъ, що вмѣють читати и писати.

No, no Galician, але Lemkish.

Свôй.

III.

Зъ Frank, Alta, Can.

1) Чому мы доси такi темнi и непросвѣченi?

Тому, бо нашi родичѣ и прародичѣ не були самi просвѣченi и таки недбали о просвѣту, и своихъ власныхъ рôдныхъ дѣтей не давали до школъ, де бы можна було очи отворити и побачити ясне свѣтло передъ своими очима. На те все родичѣ щадили труду и немали на мысли, що науки є такъ дуже потрѣбна чоловѣкови въ житю, та що безъ неи жите чоловѣка минае мовбы тои дичины.

2) Чому насъ уважають въ Америцѣ за найбôльше темныхъ и необразованыхъ людей?

Насъ уважають за темныхъ и необразованыхъ людей тому, бо нашi люде такi є. Надъ жадными дѣломъ не вмѣють ся застановити, выступають неразъ противъ свого власного интересу и роблять великi споры зъ дурницѣ а важнi рѣчи мовчки поминають. Щобы о що доброго вôмнутись у правительства, то на се въ нашихъ людей розуму не стае. Крôмѣ сего нашi люде не дуже то моральнi.

3) Коли мы можемъ выбратись зъ нашого теперѣшного положеня и будемъ рôвнi зъ другими?

На се коротко вôдповѣмъ, що мы можемо зъ нашого теперѣшного положеня якъ найскорше выбрати ся, але треба, щобы мы Русины-Украинцѣ взяли ся за руки такъ, щобы мы побудовали школы и запровадили рускихъ учителѣвъ, котрi бы могли нашихъ дѣтей просвѣчувати, научати якъ и на чiмъ могли бы ся застановити въ своѣмъ житю. Але на то не треба щадити свого труду и не треба жалувати грошей, но треба, щобы до тои цѣли кождый зъ охотою приступавъ, и всѣми силами о се старавъ ся. Также треба старати ся не лишь о школы, але и о церкви и о руску Бурсу, котра повинна вже до сего часу бути въ Канадѣ для такъ великого числа руского народа. И о все друге треба старати ся чого намъ бракъ, а тодѣ зможемо статись рôвнi зъ другими народами.

4. Якого языка мы повиннi вчити ся?

Мы повиннi вчитись насамперѣдъ свого рôдного языка, его невôдрѣкатись и незабувати тому, щобы наша рôдня и наше потомство не переоначувало ся на що иньше, але абы захоувало свое рôдне. Не уважаючи на те, що мы знаходимо ся мѣжъ чужимъ народомъ, мы повиннi тямити, що нашi родичѣ и прародичѣ були Русенами-Украинцями и непокидали своеѣ рôдной мовы. — Такъ и мы повиннi робити а уважати на то, що мы є Русины-Украинцѣ. Крôмѣ сего мы повиннi якъ у Сполученыхъ Державахъ такъ и у Канадѣ учити ся анґлiйского и нѣмецкого языка, бо безъ анґлiйского языка, то чи у Канадѣ, або чи въ Спол. Державахъ, то нашимъ людямъ дуже зле. Нѣмецкого языка вправдѣ не конче потреба въ Канадѣ або въ Спол. Державахъ, але конче єго потрѣбно въ дорозѣ пôдчасъ емiґрацiи зъ Старого краю до Америки, отже дуже добре,

*) Редакция „Свободы" не годить ся зъ усѣми высказами ихъ вôдповѣдей и вôдвѣчальности за нихъ на собе не бере.

хто кромѣ своєи рôдноѝ мовы знає ще англійску або нѣмецку.

5) Чи добре чи зле поступають собѣ люде въ Росіи, що роблять бунты и убивають начальство?

На се также скажу, що часомъ то есть добре, а часомъ то зле. Але безъ начальства не може бути порядокъ, тому що каждый могъ бы собѣ позволяти по воли свого бажаня, а такъ не може бути, бо на примѣръ, тато есть межи дѣтьми, то тато дає порядокъ, своимъ дѣтямъ на що позволяє, а на що не позволяє. Але часомъ може бути недобрый тато, не знає порядку завести мѣжъ своими дѣтьми, то такого тата дѣти не будуть слухати, такъ само и то. Добре начальство, буде добрый порядокъ тримати и добре ся обходити зъ людьми и люде будуть его любити, а если начальство не добре и не тримає доброго порядку мѣжъ людьми, то люде заразъ бунтують ся и стають напротивъ него и убивають. Тому каждый чесный Украинець повиненъ выбирати начальство не зъ шляхотского або жидôвского роду, але повиненъ выбирати и давати своѝ голосъ на рôдного свого брата Украинця, на доброго чоловѣка, котрый бы могъ обстояти по сторонѣ свого народа.

Отже на то всьо треба, щобы чоловѣкъ бувъ просвѣченый, и щобы знавъ що о чого мае бути, бо безъ просвѣты то чоловѣкъ въ кождôмъ дѣлѣ есть непоровумѣлый.

Василь Романюкъ.

Допись.

З Billmeyer, Pa.

Можна дістати роботу.

Читаю ріжні дописи, як где робота іде, тож хочу і я повідомити читателів „Свободи", що тут можна дістати у Більмаєр, Па. Роботу можна тут робити доки хто сам хоче. Робота есть раз у раз і коли хто хоче то єї дістане, чи взимі, чи в літі; коли прийде то дістане. Платня найменча $1.25 на день. Тоту роботу може робити найстарший або і найслабший чоловік, а і бойси, а если хто хоче ліпше робити і більше заробити, то може заробити два доляри, а навіть і три дол. Робота на акорд. Єсли би хто хотів дістати на зиму, щоби в зимі не стаповав, бо знаю, що суть такі плейзи, що стапують, отже може прийти чи приїхати тут до Більмаєр. Сей плейз так зове ся, а Ленкестер кавнті. Може бути і ґрінор, тут бесіди не вимагають, допитати ся можна до мене (Сімків 5-ий нумер), то тут люде мене трохи знають, а я як хто сам не зможе говорити, піду з ним на офіс і дістане місце. Але з гори кажу, що робота на дворі, не під дахом. Хто з Русинів хоче най прибуде, допитає ся до мене, а роботу дістане. Нас до тепер есть тут всего чотирох Русинів з Галичини, а потрохи ріжного народа і так: пару Русинів з угорскої сторони, кілька Унгарів, кілька Поляків, кільканайцять Хорватів, Німці, Мадяри і Ніґри. Борд і удержане не дорогі і добрі.

Уже три літа як я прибув до Америки, а перебув в Джерзи Сити і нічого ся не доробив на старші літа, хиба довгу. Тримав я ся там трохи для поратования руских плечей, але як я ся переконав, то так проживають лиш „скаралупники", куди ними вітер повіє, туди ся хиляють. Я говорив будучи в тамтій місцевости тим, котрі суть постійні Українці, що они повинні постаратися і тоту полову раз на всегда відлучити від себе; мені відповіджено: то самі добрі люде, тільки межи ними буде зо два хрунї, котрі риють; а я казав і кажу, що ліпше мати з хрунем до діла, бо го знаю і знаю як ся маю з ним числити, а „скарлупник" то зрадливець. Мусів я ся з Джерзи перенести на контри, бо помешкане і харч так дорого мене виносили, що не міг я з родинов вижити, так для мене дорого виглядало, хоч і заробив не зле, а і не промарнував.

Спиридіон І. Сімків,
No. 5. Billmeyer, Pa.
Lancaster Co.

Надôслане.

Jersey City, N. J.

(Вôдповѣдь на допись зъ Jersey City, N. J. помѣщену въ Нюйорской казетѣ зъ дня 17. августа число 31.)

Прикро менѣ вôдповѣдати на сю допись, понеже она писана (?) „господиномъ" зъ того самого мѣстця, де я проживаю, менѣ добре знаного, бо навѣть свого часу бувъ я его приятелемъ, коли вôнъ бувъ въ прикрôмъ и дуже неприємнôмъ клопотѣ, коли вôнъ насолювавъ шинки въ Swifta „пекинґгавзѣ". На питане менажера про его чесноту, я для его кавалка хлѣба вызнавъ ся про него якъ найкрасше; незнавъ я, що въ немъ скриваєсь велике пуделко пôдлоты. Не хочу я однакъ публично его грѣхôвъ описувати, и его чернити, а хочу доказати его пôдлу брехню, якою вôнъ мене оклеветавъ въ нюйорскôй шматѣ яко предсѣдателя нашои орґанізаціи „Союзъ" а не яко парафіянина свого, о що ему розходить ся. Отже той М. Микола, зъ Устя, той найлѣпшій капраль зъ пôдъ славнои команды славного вождя Мильха Шпака, (котрый кôлька тыжднѣвъ тому пропавъ десь якъ камфора, полишивши по собѣ лихі слѣды), той самъ господинъ, щобы менѣ запечи, зачинає вôдъ „предсѣдателя Союза", такъ якъ бы „Союзъ" мавъ щось спôльного зъ парафією джерзиситскою. Чи се не пôдлота?

Дальше той господинъ представляє мене, що я нѣчого не маю кромѣ поломаного (?) воза, котрый належить до моеи жѣнки... Ну, пане М. Миколо, я знаю тое а и другі люде знають, що вы не маете кромѣ чорныхъ окулярôвъ нѣчого, и може бути, що не можете черезъ нихъ добре видѣти, що я маю новый порядный вôзъ.

Що я зробивъ доброго про нашу парафію, я не хвалювъ ся и не потребую хвалитись, бо сѣ люде, що працювали тогды зô мною, могуть се признати, та вы певно нѣ, бо вы самі не интересувались церквою.

Дальше пишете: „Передъ кôлькома роками прїѣхалъ зъ Пенсильвании до Джерзи Сіти нашъ чоловѣкъ, Грицъ Кобанъ, но понеже былъ онъ хорый, бо здаесь подоткало его въ майнахъ, то Кирчôвъ взявся на опекуляцію. Записалъ онъ Кобана до „Союза", бо бачилъ, що долго не пожие".

О, господине Миколо, якъ вы ту пôдло и пôдло поциганили!.. Яке то ваше масне фарисейске слово „нашъ чоловѣкъ Грицъ Кобанъ". Ажь теперь признаєсте до него по смерти, що се вашъ? Чи вы тогды про Кобана не знали, що се „вашъ", коли вôнъ приѣхавъ зъ Пенсилвенія, бѣдный, обдертый, голоденъ, зъ слабою головою, бо баламутивъ и поневѣрявъ ся за 7 мѣсяцѣвъ по улицяхъ, спавъ по пивницяхъ? Нѣхто навѣть на нôчь не хотѣвъ его приняти, бо боялись, що вôнъ не повного розуму; гинувъ зъ голоду и не знайшовъ милосердія „у своихъ" тогды, ажъ днесь коли вже три лѣта зъ Богомъ спочиває въ гробѣ! А прецѣнь я чужій, носивъ ему на улицю лончь кождого дня а навѣть два разы перебравъ его въ чисте бѣле и одежу и обувъ зъ Николаемъ Сказкомъ (рускимъ барберомъ), бо не могли смотрѣти на тотй „русскій звѣрятка", що немилосердно докучали ему и навѣть не ганьбились вылазити въ бѣлый день на его одѣжъ забавлятись. Розумѣєсь, що чужій Грицъ Кобанъ чувъ въ менѣ тое найблизше серце, не вôдступавъ вôдъ мого стору, стоявъ напротивъ дверей день и нôчь а коли рано я вôдмикавъ мôй сторъ, то Грицъ спавъ на моимъ порозѣ передъ сторомъ. Чи се не правда пане Миколо? Коли вже менѣ тое накучило и мои костомеры збридились Кобаномъ и загрозили менѣ, що перестануть ходити до стору до мене, если я не спрячу того чоловѣка, то я ходивъ до власти заряду надъ убогими, щобы дали яке притуловище бѣдному Кобанови. Тодѣ докторъ зревідувавъ его и сказавъ, що то здоровый, молодый чоловѣкъ, годенъ працювати—для такихъ нема притулку. Тогдѣ я взявъ Грица, перебравъ, давъ все, що чоловѣкъ до житя потрѣбуе — и Грицъ бувъ у мене якъ свôй. До року выздоровѣвъ на голову и бувъ у мене черезъ два лѣта, мавъ занятe коло одного коня, и бôльше нѣчого.

Тогды по трохъ лѣтахъ побуту въ мене, Грица прикукавъ о. Н. Пôдгорецкій до „Союза" а не я, но розумѣєсь, що я платявъ за Кобана до „Союза".

Коли заздрôсні люде намовили Кобана, щобы мене лишивъ, що ему дадуть порядну роботу, я охотно приставъ, давъ Кобанови одѣжъ и грôшми 55 дол., але пôдъ тымъ условемъ, що я Кобана намовивъ, щобы 50 дол. давъ яко позичку на нашу Церковь на 4 процентъ, а пять дол. щобы собѣ взявъ на свои потребы. И се зробивъ для того, бо Кобанъ хотяй числивъ 42 лѣтъ, але потребувавъ мати надъ собою опѣку. Кобанъ згодивъ ся на се, давъ на нашу церковь 50 дол. на що церковный комітетъ давъ ему бондъ изъ пôдписами тростисôвъ и до днесь тѣ грошѣ суть на нашôй церквѣ, а коли я давъ грамоту „Союза" Кобанови, вôнъ не хотѣвъ еѣ взяти, казавъ що „якъ хочете, то платѣть за мене". На се маю свѣдка его стрика, Семана Вавриня. Я платівъ длятого, бо думавъ, що Грицъ поверне назадъ до мене. Грицъ ставъ на роботу до польского пекаря и тамъ робивъ за лиху страву и бôльше нѣчого, черезъ оденъ рôкъ; тамъ захорувавъ а пекарь вôддавъ его до шпиталя St. Francis Hospital. Я нѣчого незнавъ про се ажъ до мене прийшовъ посланець зъ шпиталя, „що якійсь мôй кревный въ шпиталю тяжко хорый". Отже Грицъ чуючись тяжко хорымъ признавъ ся тôлько до мене передъ чужими людьми, а не до „своихъ". Я пôшовъ до нашого свящ. о. Пôдгорецкого и оба пôшли вôдвидѣти хорого Кобана. О. Пôдгорецкій заосмотривъ его св. Тайнами. Коли о. Пôдгорецкій спитали Грица, чи вôнъ подарує на церковь тую позичку 50 дол., то Грицъ сказавъ, що не може дарувати двоимъ, бо „я подарувавъ Мариси Келечавôй" (теперь Качмарчикъ) въ Маганой Сіти. Се его найблизша родина въ Америцѣ. Отже господине Николо, вы и тутъ не знали посѣтити „вашого хорого чоловѣка". Що васъ тогды обходивъ такій Грицъ!.. Вы ажъ днесь ему панахиду вôдправляете въ вашôй милосердной „Правдѣ".

Менѣ зателефоновали зъ шпиталю, що Грицъ умеръ. Я казавъ тѣло покôйного Кобана привезти до мого дому и тутъ по нашому христіяньскому звычаю убравъ тѣло покôйника на катафальку — де перележало два дни и двѣ ночи, навѣть дяковъ спѣвати псалтырь — но нѣхто зъ „своихъ" не прийшовъ по нашому звычаю посидѣти коло тѣла, зъ тыхъ „своихъ", що днесь признають ся до него, ба навѣть на похоронъ не посѣшили, якого довершивъ о. Пôдгорецкій зъ найкрасшою нарадою, и зъ проповѣдею въ церквѣ. Мы похоронили Грица красно якъ пана...

Коли я дôставъ чекъ въ касы „Р. Н. Союза" яко посмертне по Грицеви Кобанѣ, 600 дол., то покрывъ выдатки похоронні, и безъ жадного розпорядженя покôйного Грица, принѣсъ до Комитету церковного и давъ 200 дол. на закупно руского цвинтаря до касы церковнои, а 100 дол. на руску школу — и се казавъ записати на имя покôйного Грица Кобана. Що комітетъ такъ сю суму принявъ, на то маю доказъ, що комітетъ церковный прилюдно подякувавъ менѣ въ „Свободѣ" ч. 2. 1904 р. при пôдписѣ комітету, тростисôвъ и священника.

И щожь господине Миколо, вамъ се мое поведене христіяньске зъ покôйнымъ Грицьомъ Кобаномъ якъ за его житя, такъ по смерти неподобалось, що такъ пôдлою брехнею, оклеветали мене въ вашôй „Неправдѣ"? Чи може вамъ се лѣпше подобалось, якъ въ вашомъ таборѣ бувъ подôбный выпадокъ недавно, у рôкъ пôзнѣйше по Грицеви Кобанѣ? Коли Василь Чуликъ лежавъ хорый у шпиталю, то вже була вôйна межи вами на грошахъ, котрѣ припадали ему въ вашого „Общества", такожь 600 д. и за его житя не моглисте ся ними подѣлити? Чи се лѣпше, що якъ умеръ Василь, то ондертейкеръ привѣзъ его зъ шпиталя, але нѣхто зъ васъ не хотѣвъ приняти его мертве тѣло, ажъ неборака взявъ панъ Шумскій до стебельнѣ, де межи кôньми спочивавъ... а зъ стайнѣ на другій день просто до церкви...

А и тамъ було не мало клопоту нѣмъ покôйный Василь Чуликъ дôставъ ся до св. церкви, бо вашъ тогдѣшный секретарь Василь Коваль внѣсъ протестъ до нашого священика, о. Пôдгорецкого, щобы не займались похорономъ, хотяй Василь Чуликъ, мавъ ажъ 600 дол. на похоронъ. Чому вы сего не описали? Я прецѣнь на се смотривъ, я се видѣвъ, а однакъ не подававъ до публичнои вѣдомости.

Се ваша пôдла брехня, що я жадаю звороту тыхъ грошей вôдъ нашои церкви, котрѣ я давъ до касы церковнои зъ посмертнои запомоги покôйного Кобана. Се ваша пôдла брехня, що пок. Кобана Грица потовкло у майнахъ, бо покôйный Грицъ бувъ у мене за чотиры роки и менѣ росповѣдавъ исторію свого житя, та голевно нарѣкавъ на те, що его побивъ у голову якійсь чоловѣкъ зъ Устя руского въ Олифантѣ, Па. при роботѣ. Отже ваша краянъ...

Се ваша пôдла брехня, що я намовивъ людей, щобы скаржили церковь за свои грошѣ, які наша церковь имъ винна и тôй вашôй пôдлôй брехни нѣхто не повѣрить, бодай жаденъ чесный и здоровомыслячій чоловѣкъ.

Ваша пôдла брехня, що нѣбы я хочу допровадити, щобы наша церковь пôшла на ліцитацію, котрай вы бы мало що на тôмъ стратили, але я бымъ бôльше стратилъ. Отже не я хочу и не я хотѣвъ сего, але ваша славна „кумпанія", котрои „капитанъ" Шпакъ „зимкнулъ" и котрои вы зôстали вôдзначенымъ капральомъ. Се выключно ваша заслуга. На другі ваші огидні брехнѣ не вôдповѣдаю, бо шкода часу.

К. Кирчôвъ.

Вôдозва.

Взывае ся всѣхъ пп. секретарѣвъ „Союза", котрі ще не заплатили за календарѣ зъ 1905 р., щобы сейчасъ пôслали належитôсть за розпроданї календарѣ на адресу Rev. N. Strutynsky, Box 375, Olyphant, Pa. Нерозпроданї календарѣ просимъ поки-що еще переховати у себе и не вôдсылати, поки не дасть ся знати о тôмъ въ „Свободѣ".

Вôдъ головного Уряду „Р. Н. С".

К. Кирчôвъ предсѣдатель.
С. Ядловскій секретарь.

„SVOBODA“
(LIBERTY)
THE RUTHENIAN WEEKLY
published every Thursday
at 209 Linden Str., Scranton, Pa.

JNO. J. ARDAN,
Publisher and Editor.

Terms: Two dollars a year.

Established 1893

Advertising rates furnished on application.

Entered as second-class matter July 16 1903 at the post office at Scranton, Pa. under the Act of Congress of March 3, 1879.

„Свобода“

часопись для рускаго народа въ Америцѣ и органъ „Р. Н. Союза“, выходить що тыждня въ Четверъ и коштує:

Въ Америцѣ на 12 мѣсяцѣвъ....$2.00
До старого краю на 12 мѣсяцѣвъ $2.00
Въ Америцѣ на 6 мѣсяцѣвъ....$1.00

Галичане можуть замовляти „Свободу“ через Книгарню Шевченка ул. Театральна ч. 1, Львовъ.

Оплачувати газету треба все-гда зъ горы.

Грошѣ треба посылати въ реджестрованѣмъ листѣ, або через експресовый, або почтовый money order (мони ордеръ). Money order, то є карточку, котру достанете вѣдъ почтаря або агента на експресовѣмъ офисѣ, пошлѣть намъ, бо безъ того мы не годни грошей достати.

Адресъ:
„SVOBODA“
Box 353,
SCRANTON, PA.

Хто хоче, щобы его адресъ змѣнити мусить подати намъ, кромѣ нового, также свой старый адресъ.

Посвячене гр. катол. церкви въ Ню Йорку.

В Недѣлю, дня 20 ого Августа вôдбулось посвячене гр. кат. церкви въ Ню Йорку. Про посвячене ее не достали мы доси жадной дописи, тому подаемо его перебѣгъ за часописею „The Catholic News“.

Утреня скôнчилась о год. 10-ôй рано, почѣмъ латиньскій епископъ Cusack, въ асистенціи генерального вікарого, латиньскихъ и гр.-кат. священиковъ посвятивъ церковь. Опосля бискупъ усѣвъ на приготованôмъ для него тронѣ а гр.-кат. священики почали правити Службу. О. Величорскій целебрувавъ, оо. Струтиньскій и Чаплиньскій,(котрый правдоподôбно мае стати парохомъ нюйорской церкви),діяконували. Проповѣдь пôсля Евангелія выголосивъ о. Чаплиньскій, въ якôй межь иншими зазначивъ, що прихильность арцибискупа и бискупа, повинні додати нового духа Нюйорскимъ Русинамъ.

При кôнци службы о. Тимкевичъ подякувавъ по англійски бискупови, и арцибискупови на руки генерального вікарого, а по руски вôзвавъ людей до дальшои працѣ въ початкомъ дѣлѣ, та щобы вразъ зъ нимъ були вдячными латиньскому бискупови и духовеньству. На се вôдповѣвъ бискупъ Cusack. Пôсля службы Божои вôдсѣвано многолѣтствіе Папѣ, арцибискупови, бискупови, духовеньству и людямъ.

По скôнченыхъ церемоніяхъ церковныхъ п. А. Хромовскій въ имени Комітету запросивъ вікарого генерального, греко-католицкихъ священиковъ, пана и паню Шипменъ, Струсь и головнѣйшихъ членôвъ церкви на обѣдъ до Cafe Boulevard. Бискупъ зъ латиньскими священиками вôдъѣхали домôвъ. Пôдчасъ обѣду вікарій генеральный вôдповѣдаючи на тоастъ запевнювавъ присутныхъ о прихильности арцибискупа до греко-католиковъ. Панъ Шипманъ говоривъ, що интересуе ся долею Русинôвъ, що памятае коли прийшовъ о. Волянськiй до Америки, и бажавъ имъ найлѣпшого розвою. О. Струтиньскій говоривъ, що церковь въ Ню Йорку се новый доказъ поступу Русинôвъ въ Америцѣ та высказавъ надѣю, що Русины покинуть старокраєвѣ сварнѣ, возьмуть ся до реальнои працѣ и стануть добрыми христіянами и горожанами. О. Величорскій хваливъ Комітетъ, за его енергію и осягненѣ результаты, п. Струсь говоривъ про симпатіи польскихъ католиковъ до новои церкви. Кромѣ сего говорили ще въ имени Комітету пп. Хромовскій и Тарнавскій. Бесѣды були выголошені въ мовахъ англійскôй, нѣмецкôй, рускôй и польскôй а обѣдъ закôнчивъ ся многолѣтствіемъ для духовеньства и новои церкви.

Отсе коротке справоздане пôсля „The Catholic News“. Чи правдиве оно и о скôлько — незнаемъ, здаесь однакъ що правдиве, бодай що до головныхъ фактôвъ.

Заходить теперь питане, чи потреба було того всего раболѣпія, чи потреба було того запрошування латиньскихъ попôвъ та бискупôвъ, польскихъ воякôвъ (про се знаемо зъ иншого жерела) и т. п.? Хто сему виненъ, и въ якôй цѣли се роблено? Адежъ тôлько посвяченѣ вôдбувалось безъ айрискихъ попôвъ и бискупôвъ та польскихъ воякôвъ, чому-жь не могло вôдбутись безъ нихъ и те посвячене въ метрополіи Спол. Державъ, въ Ню Йорку?

Не хочемо въ се вѣрити, та мы навить певнѣ, що не всѣ священики и люде присутнѣ та беручѣ участь въ посвяченю, годились на таку „політику“. Все те було правдоподôбно зроблене невеликимъ числомъ людей, и тѣ люде очевидно будуть мусѣли взяти на себе вôдвѣчальность за всякѣ выпливаючѣ зъ ихъ поступку консеквенціи.

Камо грядете domini?!

КОНКУРСЪ.

За Божою помочію начинаемъ другій рôкъ истнованя Першои Рускои Бурсы въ Америцѣ, задачею котрои есть выховати людей, що будуть вождами рускаго народа на новôй земли въ борбѣ до лучшои будучности.

До Бурсы той буде приниматися хлопцѣвъ вôдъ 10 до 13 лѣтъ.*) а подане о приняте можна внести найпôзнѣйше до 10 вересня 1905 р. на руки Rev. Paul Tymkevich, 69 Linden Str., Yonkers, N. Y.

Кождый хлопець принятый до Бурсы мае привести зъ собою 4 пары бѣлизны, 2 убраня, 6 паръ шкарпитокъ и 12 хустинокъ.

Цѣна за удержане на оденъ мѣсяць установлена на $10, бѣднѣйшѣ однако, котрѣ не можуть тôлько платити, мають право тожь подаватись, а за нихъ буде въ части платити Народный Комітетъ.

Въ тôмъ роцѣ Бурсою буде управляти особный директоръ, которого задачею буде наглядати бурсакôвъ такъ въ наущѣ, якъ и за наукою. Длятого пôсля науки въ англійскôй школѣ будуть учитись рускои мовы, рускои исторіи, стилістики, церковного и свѣтского спѣву, религіи, якъ також всѣлякихъ домашныхъ забавъ.

Безперечно въ сѣмъ роцѣ Руска Бурса въ Йонкерсъ буде ще высше стояти якъ се було минувшого року. Поминувши се, що товариство приняло на сей рôкъ директора, Руска Бурса вже набрала значѣня помѣжь рускимъ народомъ въ Америцѣ и певна рѣчь, що все ширшѣ и ширшѣ круги будуть нею занимати ся и пѣклуватись.

Задача суспольности ясна: пôдперти сю нашу многонадѣйну институцію, а особливо матеріяльно помочию причинитись до дальшого еи розвою на славу усеи Руси.

Тожь зъ надѣею на могучій розвôй просвѣты въ рускôмъ народнôмъ дусѣ нашои пôдростаючои молодѣжи смѣло впередъ! Най колись нашѣ дѣти передъ Богомъ и людми засвѣдчать, що мы знали, якъ причинюватись до поступу нашого бѣдного руско-американьского люду!

Йонкерсъ, Н. Й. 1 серпня 1905 р.

о. Павло Тимкевичъ
Настоятель Бурсы.

*) Хлопцѣ, котрѣ були въ першôмъ роцѣ въ Бурсѣ мусять також подаватись о приняте и можуть бути принятѣ хотяй бы ихъ вѣкъ перевысшавъ 13 лѣтъ.

Вступайте до „Союза“.

„Чоловік міркує, а Бог керує“, каже народна пословиця. Правдиві суть сі слова. Неоден вибираючи ся в сьвіт за очи, снував ріжні пляни, мав ріжні гадки, але ледво чи памятав на слова: „Памятай на смерть!“

Кому, як кому, а нашому рускому робітникови ті слова повинні безустанно звеніти в ухах. Чому? Тому що за наших руских робітників ту в Америці ніхто не дбае: нікому не в голові чи ти будеш жив чи ні, а при роботі все Русина там пхають, де робота найнебезпечнійша. Наш руский робітник майже ніколи смерти в очи не заглядав, бо ніколи при таких фабриках не робив. В краю була его ціла фабрика: плуг, ціп і [illegible] A ту в Америці, де смерть слідом за тобою ходить, повинен руский робітник мати все на тямці ті слова. А чи так есть? На жаль мушу сказати, що ні! Про всьо памятае, тілько про свое жите ему байдуже. Він то в краю кормив своею працею галицких дармоїдів, а ту в Америці знов збогачуе капіталістів. І щож мае за ту працю? Кусок хліба насущного і наглу смерть за плечима.

Така нагла смерть спіткала і наших товаришів в Ormrod, Pa. при роботі в кворі Lehigh Portland Cement Co. Дня 16-го с. м. пішли всі здорові до роботи а коло дванайцятої годинни обриває ся скала і присипае наших бідних робітників. Під румовищем каміня найшло смерть 12 робітників а 5 смертельно покалічених. З тих убитих есть 8 Русинів, 3 протестанти а оден рим. кат. а в шпитали покалічених есть чотирох Русинів.

Побиті зістали: Сенько Терефенко з Пашови, пов. Ліско, літ 48, оставив в краю жінку і пятеро дітей, другий Юрко Коколюс з Завадки, пов. Ліско, літ 43, також оставив жену і трое дітей; третий самотний Иван Хомякевич з Тисова, пов. Ліско, літ 24; четвертий Стефан Величко, самотний, з Бутин, пов. Мости Великі, літ 19. Ті Русини бодай належали до парафії в Нортгемптон, Па., а чотирох Русинів, котрі походили з Угорщини, стол. Березкої, цілком не належали до жадної парафії, тілько будучи на борді в православного „бордінґ-боса“, уважали їх за православних (?) і православний сьвященик з Catasauqua, Pa., о. А. Немоловский їх поховав. Йих імена такі: Мих. Поп, літ 26, самотний, Петро Поп, літ 19, самотний, Прокіп Сабов, 35 л., самотний, всі з з Клячанова і Василь Якубин, 20 літ, самотний, з Жукова.

А чи ті побиті і ті хорі, що лежать в шпитали, памятали на смерть? Певно що ні, бо якби були памятали на смерть то булиби належали до якої організації, котра бодай за утрату житя для компанії, була би виплатила посмертне полишеній родині. А то з тих всїх, ані оден не належав до ніякої організації ані до братства. Таже ту під боком в Нортгемптон маемо свое братство, котре належить до „Союза“, котре мае до двох соток членів; чи-ж не можна було вступити до братства та забезпечити себе на випадок смерти, і свою родину? Так ні! В нашого Русина робітника найде ся гріш на виску, на пиво, тілько нема на обезпечене себе и родини.

Ми всі рускі робітники маемо образок в повисшого припадку, на що ми передовсім повинні памятати.

Коли ту наше жите таке непевне и коли о наше жите ту ніхто не дбае, повинністьмо самі про себе дбати, і гуртовати ся в товариства а властиво вступати до братств, котрі суть зорґанізовані в одно спільне товариство „Союза“. Кому тілько залежить на забезпеченю свого житя, і биту материяльного своїй родині, певно що при найблисшій способности вступить під прапор „Союза“.

П. Ловиньский.

Відозва Русинів з New Britain, Conn.

Дорогі Братя!

Невелика громада Русинів в New Britain, Conn. хоть слаба числом, але сильна вірою і любовію до своєї Церкви, задумала минувшого року побудувати свою власну Церков. Се діло переходило їх сили, але вони з повною надією на поміч Божу взялись до праці! І справді здавалось з початку, що се не удасть ся, бо треба було побороювати величезні трудности і перепони ріжного рода.

Але ласка Божа пособляла побожним Нюбританцям в їх щирім намірению — і от нині стоїть вже готовий величавий Дім Божий, которого торжественне посьвячене відбуде ся дня 4. Сентембра, на Labor Day. Отож ділимо ся сею радістною новиною з цілим Американьским Руским Народом і запрошуемо щирим серцем на се велике церковне торжество всіх чесних Русинів, наших Братів і Сестри, всї сусїдні парафії, рускі громади, братства і в загалї всякого, що чуе в своїм серци любов до Бога, до своеї рускої Церкви і нашого прекрасного руского обряду.

Після посьвячения Церкви відбуде ся велике народне віче, на яке запрашаемо усїх, що будуть на посьвяченю.

КОМІТЕТ ЦЕРКОВНИЙ,
о. Іван Велигорский,
парох місцевий.

Що повинні знати майнеры, які не належать до юніи.

В Америцї е ще многі майнеры, які не користають зъ добродійствъ юніи. Се є ихъ власна вина. Єсли хочуть працювати за малї грошѣ, працювати довгї дни и зносити всякого рода прикрости вôдъ босôвъ, то сему нѣхто инший не виненъ, лишь они самі.

Чи мають и они насъ обходити? — Такъ! Тѣ бѣдні, пониженії и кривдженії неюнійні майнеры, безъ взгляду на се чи они Американцѣ, чи чужинцѣ, — всежь таки нашѣ братя, и тому людяность вымагае, щобы кождый интересовавъ ся и ихъ долею и подавъ имъ помôчну руку.

Въ цѣлôй Америцѣ е коло 600.000 майнерôвъ; 300.000 зъ нихъ працюють лишь 8 годинъ денно и достають платню далеко высшу якъ неюнійні майнеры зъ 11 до 12 годинъ працѣ. Се здобула для нихъ майнерска юнія.

Кромѣ сего е близько 200.000 майнерôвъ, якимъ въ протягу послѣдныхъ 5 лѣтъ пôднесено платню вôдъ 10 до 30 процентъ. Се также зробила для нихъ юнія.

Многі зъ тихъ майнерôвъ працюють теперь лишь 9 годинъ денно, а есть надѣя, що невдовзѣ будуть лишь 8 годинъ на день працювати.

Зъ позоставшихъ 100.000 майнерôвъ деякі дознали также полекшей завдяки юніи, але не всѣ, а се тому, бо они ще не зрозумѣли, що ставши членами юніи и дбаючи о еѣ розвôй, зможуть о много полѣпшити свои теперѣшні обставины, и добитись того, чого вже многі другі добились.

Насуваються ся такі питаня:

Чи тѣ неюнійні майнеры хотять высшои заплаты за свою роботу? Чи може бажають еѣ, але не знають въ якій способъ моглибѣ еѣ выборити для себе? Чи неюнійні майнеры волять независимость вôдъ гнету? Чи волять працювати коротше якъ довше? Чи бажають, щобъ выдано законы для охороны ихъ житя и здоровля? Чи хотять, щобы „босы“ поводились зъ ними якъ зъ людьми? Чи бажають заробляти стôлько, щобы могли вôдложити якій цент на чорну годину, выховувати свои дѣти, побудовати собѣ дôмъ?

Не думаемъ, що е люде зô здоровымъ розумомъ, котрібы того всего не хотѣли. Такими суть и майнеры, які не належать до юніи — они хочуть всего того. Питаемось теперь: Чомужь они, коли хотять повысше вычисленыхъ рѣчей, не роблять щось, абы ихъ одержати? Адежъ готовымъ зъ неба не падае нѣчого.

Для свого власного добра, для добра своихъ жѣнокъ и дѣтей и для добра своихъ товаришѣвъ робітникôвъ, неюнійні майнеры повинні рушитись, щобы осягнути повысшѣ рѣчи. Се могуть зробити при помочи юніи, а до юніи вступити не тяжко. И зорґанизовати юнію, де еѣ ще нема, також не трудно: треба тôлько трохи розумѣня и енергіи, а менче заскорузлости.

Мы вже говорили, що для майнерôвъ зробила юнія. Але щобы все те зробити, мусѣла юнія впередъ бути зорґанізованою, мусѣла истнувати. Теперь юнія вже истнуе, а чѣмъ лѣпше она буде зорґанізована, чѣмъ больше буде мати членôвъ, тымъ больше зможе выборити для майнерôвъ.

Тому и неюнійні майнеры повинні орґанізуватись, бо безъ орґанізаціи нѣколи не зможуть полѣпшити свого положеня.

Нехай гаслом вашимъ буде „юнія и высша заплата“.

Збирайте грошѣ
НА РУСКУ БУРСУ
въ Йонкерсъ, Н. Й.
и засылайте на адресу:
Rev. John Velyhorsky,
112 Beaver Str.,
New Britain, Conn.

Заворушеня въ Росиї.

Петербургъ 20 серпня. По всѣхъ церквахъ Росиї вôдчатано народови царскiй манiфестъ. скликуючiй народныхъ заступникôвъ до участи въ управѣ державою.

Петербургъ 21. Мiколовъ, професоръ росiйской исторiи на тутейшôмъ университетѣ, также професоръ Денисевичь и много иншихъ, котрî брали участь въ реформацiйнôмъ руху въ Росиї, зôстали вчера вечеромъ черезъ полiцiю арештованi и задержанî въ вязницѣ. Въ загалѣ арештовано вчера вечеромъ 17 особъ, майже самыхъ професорôвъ, адвокатôвъ, лѣкарѣвъ и архитектôвъ. Яко причину ихъ арештованя подають, що они робили заходы. щобы скликати зборы, на котрыхъ бы скритиковано царскiй манiфестъ.

Робôтники фабричнî въ Варшавѣ и Лодзѣ застановили роботу. Ходить поголоска, що незадовго выбухне страйкъ зелѣзничихъ робôтникôвъ въ цѣлôй Росиї.

Варшава 21. Яко протестъ супроти того, що Полякôвъ не вчислено до провiнцiй, котрымъ надано нацiональне заступництво въ цѣлôй провiнцiи замешкалôй Поляками, розпоряджено ґенеральный страйкъ. Заворушеня розпочали ся нынѣ. Занятi при висляньской зелѣзници застановили роботу и много поѣздôвъ зôстало ся на стацiяхъ. Также робôтники фабричнî зъ Варшавы и Лодзѣ приступили до страйку. Окрôмъ висляньской зелѣзницѣ, застановлено также рухъ тересопольской зелѣзницѣ. Положенє є дуже критичне. Въ многихъ случаяхъ здержали страйкарѣ силою рухъ. Они здержали поѣзды и много возôвъ зелѣзничихъ поперевертали. На трохъ телеграфiчныхъ стацiяхъ зôстали знищенî апараты.

Въ балтiйскихъ провiнцiяхъ оголошено станъ облоги.

Лондонъ 21. Доносять тутъ зъ Петербурга, що наслѣдки тревалого страйку въ путилôвскихъ фабрикахъ, суть прямо страшнî. Зъ жѣнками а дѣтьми ряды страйкарôвъ числять 60.000 головъ. Голодъ и хоробы серѣдъ той масы людей збирають свое обильне живо. Число выпадкôвъ смерти дѣтей є застрашаюче. Въ Иванознесеньску справа зъ робôтниками стоить еще гôрше. Страйкъ треває тамъ вже три мѣсяцѣ и 10 тысячь робôтникôвъ є засудженыхъ прямо на голодову смерть. Число людей, що померли тамъ зъ голоду, є незвычайно высоке. Крôмъ того зôстали замкненî сталевî фабрики въ Петербурзѣ и 14 тысячь робôтникôвъ зôстало безъ працѣ. Въ Ридѣ 15.000 робôтникôвъ вже вôдъ трохъ мѣсяцѣвъ вразъ зъ родинами жие безъ роботы и прямо гине зъ голоду.

Петербургъ 23. Ґубернаторъ Свербеєвъ, зъ провiнцiи Курляндiи, въ наслѣдокъ частыхъ заворушень въ тôй ґуберніи, зôставъ усуненый зô свого уряду, яко чоловѣкъ неспособный и замало енергiчный.

Въ 26 мѣсцевостяхъ тои провiнцiи, заворушене населене напало на державнî домы, знищило и спалило списы рекрутôвъ и резервiстôвъ, покликаныхъ на вôйну. Пожежѣ лѣсôвъ нанесли провiнцiи Курляндiи страшеннî школы на много мiлiонôвъ. Земскi властителѣ въ бôльшôй части ратували ся утечею до Швецiи або Нѣмеччины.

Варшава 23. Число страйкуючихъ фабричныхъ робôтникôвъ значно зменшило ся.

Петербургъ 23. Росiйскî салдаты по многихъ мѣстахъ Росиї урядили кровавй купелѣ жителямъ тыхъ мѣстъ. Въ многихъ мѣстахъ вôйско стрѣляло до народа, а козаки били нагайками. Пянî салдаты стрѣляли въ Бѣлостоцѣ до мущинъ, жѣнокъ и дѣтей на улицяхъ и на подвôряхъ, нѣкого не щадили, навѣть старцѣвъ. Після обчисленя згинуло 60 особъ а 200 зôстало раненыхъ, майже выключно жидôвъ. Робôтничî зборы розгание полiцiя по всѣхъ мѣстахъ и масакра слѣдуе за масакрою.

Въ Бердичевѣ пôдчасъ уличныхъ бiйокъ зôстало 60 салдатôвъ раненыхъ, въ Гомелю 30, а въ Пиньску 3, тамъ также зôстало много раненыхъ робôтникôвъ. Въ Миньску згинуло 20 особъ застрѣленыхъ а въ Вильнѣ и другихъ мѣстахъ є сотки людей помасакрованыхъ нагайкою–кнутомъ козацкимъ.

Одеса 24. Въ округахъ Єлисаветграду и Александрiи выбухли новî селяньскî заворушеня. Селяне руйнують маетки помѣщикôвъ. Президентъ земства въ Єлисаветградѣ звернувъ ся до правительства, зъ просьбою, щобы позволило на зборы земствъ, котрî бы нарадили ся надъ поправою судьбы селянъ.

Петербургъ 25. Росiйскiй мiнiстеръ внутрѣшныхъ справъ Булиґинъ внѣсъ резиґнацiю до царя, котра зôстала принята. За наслѣдникôвъ його уважають зъ одной стороны графа Игнатева, другî же генер. Трепова.

Вôйна на Сходѣ.

Петербургъ 21 серпня. Князь Хiлковъ, мiнiстеръ зелѣзницъ, нынѣ вечеромъ вôдправляе ся до Манджурiи, кажуть, що пôдчасъ надходячои битвы и дальшихъ военныхъ крокôвъ, буде проводити службѣ транспортовôй.

Правительство загадуе збудовати галузь зелѣзнои дороги, котра бы зô сибѣрiйскою зелѣзною дорогою сходила ся въ Омску и въ сей способъ улекшувала бы комуникацiю на заходъ вôдъ Омска. Мiнiстерство зелѣзницъ выготовило свои пляны на двоелѣтный часъ вôйны въ Манджурiи.

Токiо 23. Торпедовець „Сильный", котрый пôдчасъ облоги Порту Артура зôставъ затопленый, теперь зôставъ черезъ Японцѣвъ вытягненый зъ воды.

Петербургъ 24. Ґенералъ Лiневичъ телеграфуе до царя: „Росiйскî напередъ высуненî вôддѣлы прогнали Японцѣвъ дня 20 серпня зъ трохъ позицiй. Оденъ вôддѣлъ занявъ мѣсцевôсть Лягоцакiвъ въ долинѣ Чiнхi, другiй вôддѣлъ посунувъ ся ажь до мѣсцевости Шiмiядцi, а третiй прогнавъ Японцѣвъ зъ ихъ позицiй на полудни вôдъ Монейтаиъ. Три росiйскî вôддѣлы прогнали Японцѣвъ зъ ихъ позицiй коло Лендань."

Ґен. Лiневичъ доносить также про побите японьского вôддѣлу въ Кореѣ коло Кирогойо.

Депеша зъ Ґунцулiнъ доносить, що Японцѣ концентрують ся коло Лiцатай въ долинахъ рѣкъ Чiнъ, Кунъ и Ґунiянъ. Пôдъ ту хвилю находить ся тамъ 10 тысячь японьского вôйска.

Лондонъ 24. Доносять тутъ, що ґен. Лiневичъ дуже покавно скрѣпляе свое праве крило. Правдоподôбно мае вôнъ на думцѣ роздѣлити силу Японцѣвъ, наколи приневолить ихъ звернути пильнѣйшу увагу на свое лѣве крило и въ сей способъ не допустить до вôдтятя зелѣзнои дороги помѣжъ Гарбиномъ и Владивостокомъ.

Розходить ся поголоска, що цѣлî вôддѣлы росiйского вôйска и офицiры вналѣзли ся революцiйныхъ аґiтацiй переходять на сторону Японцѣвъ. Зъ тои причины хоче ґен. Лiневичь перейти въ тактику зачѣпну.

Мировî переговоры.

Портсмавтъ 20. серпня. Витте и баронъ Розенъ, якъ догадують ся многî кореспонденты, мали довшу тайну нараду зъ президентомъ Рузвелтомъ въ справѣ мира. Рузвелтъ взявъ на себе ролю посередника мѣжъ Японцями и Росiянами, и въ критичнôй хвили, коли мировî переговоры мали розбити ся, вôнъ постановивъ ратувати ситуацiю и покликавъ до себе росiйскихъ повновластникôвъ. Подôбну тайну конференцiю мавъ Рузвелтъ нынѣ рано зъ японьскими повновластниками.

Въ добре поiнформованыхъ кругахъ говорять, що царь Никола принявъ радо посередництво Рузвелта и сказавъ, що миръ лишь тогдѣ можливый, коли Японцѣ дещо змѣнять свои условiя, або злагодять. Чи однакъ выйде що зъ того, не знати, бо Росiяне зô своеи стороны не показують охоты до найменшихъ уступствъ. Не лишь Витте и бар. Розенъ суть противни уступствамъ, але также на царской радѣ въ Петербурзѣ подôбно высказано ся.

Въ Портсмавтѣ панує переконане, що до миру не прийде, а повновласники зачинають вже говорити про поворотъ до дому.

Копiи протоколôвъ зъ дотеперѣшныхъ переговорôвъ мировыхъ суть вже выконченî. Росiяне выготовили подвôйну копiю у французскôмъ языцѣ, а Японцѣ въ англiйскôмъ.

Ойстеръ Бей 21. Японьскiй амбасадоръ бар. Канеко мавъ тайну нараду зъ президентомъ Розвелтомъ правдоподôбно въ справѣ мира. Що они оба радили и якiй бувъ выслѣдъ тои нарады, нѣхто нѣчого не знае. Правдоподôбно сказавъ бар. Канеко президентови Рузвелтови, о скôлько Японцѣ могуть уступити вôдъ своихъ домагань.

Вашинґтонъ 21. Въ тутешныхъ державныхъ кругахъ говорять, що выгляды на миръ суть дуже потѣшаючî. Послѣдна конференцiя Рузвелта зъ Виттимъ и Розеномъ лишь потверджуе сю вѣсть.

Петербургъ 21. Одна, близько царскому дворови поставлена личнôсть, въ розмовѣ зъ однымъ кореспондентомъ сказала, що царь не хоче згодити ся на на дводневну перерву въ крокахъ военныхъ въ Манджурiи. Въ загалѣ царь теперь досить мало занимае ся справами мира. Вôнъ въ послѣдныхъ дняхъ весело забавляе ся серѣдъ своеи родины и приятелѣвъ, въ прекрасныхъ городахъ своеи палаты.

Лондонъ 21 Заперечують тутъ рѣшучо, немовбы президентъ Рузвелтъ звернувъ ся до англiйского правительства, щобы оно вплынуло на Японцѣвъ, щобы они дещо злагодили свои домаганя. Анґлiйскiй заграничный урядъ каже, що нѣхто не мае права вôдбирати Японцямъ овочѣвъ ихныхъ побѣдъ, и що японьскi условя мира суть зовсѣмъ умѣренî.

Портсмавтъ 21. Пôсля уложеной програмы, не було нынѣ жадного засѣданя. Доперва завтра покаже ся, чи Японцѣ де-що уступлять вôдъ своихъ домагань, чи нѣ, або иньшими словами, чи миръ буде заключеный, чи нѣ. Вôдповѣдь царя на телеґраму Виттого вже наспѣла, отже є велика правдоподôбнôсть, що завтра рѣшить ся цѣла справа.

Оденъ росiйскiй дипломатъ сказавъ про теперѣшну ситуацiю, що слѣдуе:

Мы не думаемо, щобы було можливе заключити миръ. Вôдносины суть дуже напруженî. Условя японьскî суть пониженющî для Росиї, котра поробила всякî можливî уступки. Мы справдѣ не кажемо, що вся надѣя пропала, але кажемо, що выгляды на миръ суть дуже малî. Мы уважаемо миръ яко доконечно потрѣбный для Росiи, але завзятôсть и жадоба Японцѣвъ приневолить насъ вести вôйну дальше. Поголоска немовь то президентъ Рузвелтъ зробивъ предложене, щобы Росiяне выкупили островъ Сахалинъ коштомъ военного вôдшкодованя, є неправдива.

Петербургъ 21. Царь пославъ Виттому телеґраму, яку одержавъ вôдъ ґенерала Лiневича, въ котрôй той нынѣ заявляе, що Росiя повинна вести вôйну дальше, бо суть великî выгляды на побѣду.

Портсмавтъ 23. Надѣя на миръ, на тôй основѣ, що Японцѣ пороблять уступства въ своихъ домаганяхъ, знова зôстала ослаблена, позаякъ росiйскî повновласники нѣ на волосъ не хочуть вôдступити вôдъ своихъ домагань. Переговоры зôстали вôдложенî до суботы. а за той часъ правдоподôбно наступлять деякî змѣны.

Витте выходить зъ того становища, що Росiя не може нѣякъ згодити ся анѣ на заплачене копiйки вôдшкодованя, анѣ на вôдступлене пяди своеѣ територiи. Въ тôмъ його становищи пôдпирае його Петербургъ. Японьскî повновласники, бар. Комура и Такагiра, щобы справдѣ мировî переговоры не розбили ся, зробили предложене, що дещо злагодять свои домаганя. Однакъ Росiяне не годять ся на злагодженє условiй але прямо хотять выкинути двѣ точки условiй, се є не хотять платити военного вôдшкодованя и не хотять вôдступити Сахалину.

Японцѣ зробили предложене, щобы Росiя вôдкупила военными коштами половину Сахалину, а вартôсть зелѣзницѣ вôдъ Порту Артура до Гарбина вôдтягнула собѣ вôдъ военного вôдшкодованя. Росiяне и на те не хотять згодити ся.

Японьскî повновласники сказали, що военне вôдшкодоване буде далеко бôльше чимъ 500 мiлiонôвъ доларôвъ.

Президентъ Рузвелтъ, котрому справа мира лежить на серцю, зовсѣмъ не тратить надѣѣ, що мировî переговоры въ Портсмавтъ закôнчать ся успѣшно. При помочи помôчника державного секретаря Пiрса, Рузвелтъ весь часъ порозумѣвае ся зъ росiйскими повновласниками.

Берлинъ 23. Въ заграничнôмъ урядѣ сказано, що нынѣ выгляды на миръ суть далеко краснî чимъ були вчера. Та надѣя полягае на вмѣшаню ся до справы президента Рузвелта, котрый въ справѣ мира порозумѣвавъ ся зъ Токiомъ и Петербургомъ.

Петербургъ 23. Вѣсти зъ Петербурга про мировî переговоры суть зовсѣмъ непотѣшаючî. На заплачене военныхъ выдаткôвъ росiйска держава жаднымъ способомъ не дасть себе наклонити.

Портсмавтъ 24. Всюда тутъ говорять, що выгляды на миръ суть дуже лихî. Росiяне вôдкинули всякî предложеня Японцѣвъ. Росiйскî повновластники черезъ весь часъ порозумѣвають ся зъ Рузвелтомъ. Цѣкаве є се, що президентъ Рузвелтъ ограничуе свôй вплывъ на росiйскихъ повновласникôвъ, пôдчасъ коли на Японцѣвъ досыть мало стикае ся.

Велику сензацiю выкликала вѣсть, що гр. Лямсдорфъ росiйскiй мiнiстеръ заграничныхъ справъ уповажнивъ кореспонденцiйне бюро оголосити, що Росiя анѣ не заплатить военного вôдшкодованя, анѣ не вôдступить Японцямъ Сахалину. Витте выразивъ ся, що до заявы шефа Лямсдорфа не мае що додавати, хиба те, що на найблизшомъ засѣданю офiцiально вôдкине тî предложеня Японцѣвъ.

Теперь говорять, що судьба мира чи вôйны зависить лишь вôдъ того, чи Росiя згодить ся заплатити военне вôдшкодоване, чи нѣ.

Англiйска часопись „Temps" пише: По такихъ страшныхъ пораженяхъ, яки понесла росiйска армiя въ Манджурiи, булобы для Росiи справдѣ добродѣйствомъ, еслибы при заключеню мира задержала ненарушену свою територiю, а мусѣла лишь заплатити военне вôдшкодоване. Се бы зовсѣмъ не було смертельнымъ ударомъ для Росiи.

Берлинъ 24-го. Росiйске правительство вже передъ кôлькома мѣсяцями заключило контрактъ зъ пôвночно-нѣмецкимъ товариствомъ корабельнымъ Льойда, що до перевезеня росiйскихъ полоненыхъ зъ Япону до Росiи.

Подяка.

Отсим маем честь іменем Комітету гр. кат. Церкви св. Юрія в Ню-Йорку зложити сердечну подяку всім тим Всч. священикам, що зволили ласкаво взяти участь в торжестві посьвячення нашої Церкви, та не жалували трудів, щоб прийти в поміч нашій парохії, та своєю чинною участию причинити ся до звеличання сего торжественного дня.

Рівнож складаєм отсим щиру подяку всім Брацтвам місцевим і околичним, Товариствам гостям та громадян нюйорским, що не к казали нашій прозьбі а вились громадно на на торжество, тай сим доказ, що им лежи серци будучність Церкви а тим самим бу ність Руского Народу.

Всім сердечне щиру „Спаси Біг!"

За Комітет
А. Хромовский, секрета

Надôслане.

На базгранину налѣпле ну в ню-йорской „шмате" ч. 32 б. р., подъ котро есть подписаный Василi Криницкiй, вôдповѣдаю, що це подла ложь, на яку мо жуть здобутись только подôбнî дописуватели, бан кротуючой сторники, дзе жаньскi руский бискупы брехуны и проч. и проч. Щобы доказати, що се п да брехня вôдкликую ся до его доньку Джюлу, котр сли не вступила на слѣды свого тата, мож отверто доказати, що се неправда, що тато надру кували до „ню-йорской помытка". Я цѣкавый „ко ли справа опинить ся п редъ судомъ"! Зъ Богом Парасю! Страхи на лях тай на Криницкого.

Стефанъ Калакука
головный секретар Сестрицтва Бр
св. Ольги въ Америцѣ.

СПРАВЫ „СОЮЗА".

Головный Урядъ „Р. Н. С." на роки 1904—1906.

Головный предсѣдатель — КОНСТ. КИРЧОВЪ, 140 Essex Str. Jersey City, N. J.

Головный секретарь — С. ЯДЛОВСКІЙ Box 76, Jersey City, N.J.

Головный касієръ — АЛЕК. ШАРШОНЬ, 524 Pine & Franklin St. Shamokin, Pa.

Ихъ заступники:

Мѣсто-предсѣдатель.........С. Митренко OLYPHANT, PA.

Заст. секретаря ....Иос. Кульчицкій BALTIMORE, Md.

Заст. касієра ....А. Янковичь MC ADOO, PA.

Радні:

А. Валевскій..............St. Louis, Mo.
А. Семаницкій..............Trauger, Pa.
К. Кобанъ..................Olyphant, Pa.
Ал. Сорока................Plymouth, Pa.
Иванъ Парилякъ........Terryville, Conn.
Ив. Сенько..................Jessup, Pa.

Ихъ заступники:

Ив. Поспишко............Mc Adoo, Pa.
Ник. Домбровскій...........Eleanor, Pa.

Контрольна комісія:

О. А. Улицкій............Ansonia, Conn.
Мих. Турковскій ....McKees Rocks, Pa.
Ив. Воргачь..............Mt. Carmel, Pa.

Головный орґанізаторъ:

о. Н. Пôдгорецкій Box 543, South Fork, Pa

ЄСЛИ на якôмъ плейзѣ ваєъ є 10 до 15 Русинôвъ а хотѣли бы ете приступити до Союза, то заложѣть собѣ маленьке братство и напишѣть про єе головному предсѣдателеви Konst. Kyrczow, 140 Essex Str., Jersey City, N. J. а вôнъ вамъ дасть близшій поясненія и пришле потрѣбні рѣчи.

ПОСМЕРТНІ ВѢСТИ.

АННА САНТА,
жена Михаила, члена Р. Н. Союза, вôддѣлъ 32 Trauger, Pa., упокоила ся 24 го мая б. р. въ Угорщинѣ.

АНДРЕЙ НѢМЕЦЬ,
членъ Р. Н. Союза, вôд. 43 Simpson, Pa., упокоивъ ся 24-го мая б. р. Покôйный походивъ зъ Галичины, се ла Тиханя, пов. Дукля.

ИВАНЪ ФЕДАКЪ,
...нъ Р. Н. Союза, вôд. 40 ...anton, Pa., упокоивъ ся ...го Юлія б. р. Покôйный ...дивъ зъ Галичины, се ...ьчицѣ, пов. Самбôръ.
Вѣчная память!

...0. **КВІТЪ** $100.00
...о доляровъ, котрû п. Марія ...ръ отримала яко посмертну ...огу по батькови зъ головнои Р. Н. Союза въ Америцѣ.
...lyphant, Pa., July 27, 1905.
Марія Канторъ.
Свѣдки { Юрій Хилякъ, Кость Кобанъ.
Кость Шибскій, предсѣдат., Мих. Паздрѣй, секретарь.

. 621. **КВІТЪ** $100.00
а сто доляровъ, котрû п. Анна Канторъ отримала яко посмертну запомогу по батькови зъ головнои касы Р. Н. Союза въ Америцѣ.
Olyphant, Pa., July 27, 1905.
Анна Канторъ.
Свѣдки { Юрій Хилякъ, Теодоз. Лабовскій,
Кость Шибскій, предсѣдат., Мих. Паздрѣй, секретарь.

. 622. **КВІТЪ** $100.00
а сто доляровъ, котрû п. Михайло Канторъ отримавъ яко посмертну запомогу по батькови зъ головнои касы Р. Н. Союза въ Америцѣ.
Olyphant, Pa., July 27, 1905.
Михайло Канторъ.
Свѣдки { Юрій Хилякъ, Кость Кобанъ,
Кость Шибскій, предсѣдат., Мих. Паздрѣй, секретарь.

Рухъ
въ вôддѣлахъ Р. Н. С.

БЕЗЪ ВСТУПНОГО

буде принимати новыхъ членôвъ въ мѣсяцяхъ Августѣ и Септембрѣ братство св. Василія Великого, вôддѣлъ Союза 19, въ Priceburg, Pa. Просимо всѣхъ щирыхъ Русинôвъ, котрû мешкають недалеко Прайсвиля, не забувати о доброй нагодѣ и приступати до нашого братства и до Р. Н. Союза. Памятайте брата и на заднû колеса, не лемъ все на передні, бо звôдки вѣтеръ повѣє то все новину принесе, що неодного вже Русина забило въ роботѣ, що не належавъ до жадного орґанізаціи, а потому нашû Русины складали по пару центôвъ, щобы похоронити небôщика. То ганьба и встыдъ для насъ Русинôвъ, щобы мы жебрали якъ стане ся дакка пригода, а рускû братства суть всюды, куды оком гляне. Богато такихъ Русинôвъ є, що не хотять до братства належати, лемъ до готелю. Єще разъ напоминаю, що будемо принимати цѣлкомъ безъ вступного. Приступайте до нашого братства.

Стефанъ Сисакъ, секретарь,
Box 220, Priceburg, Pa.

ОГОЛОШЕНЄ.

Братство св. Арх. Михаила въ St. Louis, Mo., вôддѣлъ Союза 14, буде мати квартальный мітинґъ въ Недѣлю, 3-го Септембра, 1905. Початокъ о годинѣ 3-ôй пополудни. На той мітинґъ кождый членъ того братства має ся появити на означеный часъ. На тôмъ мітинґу буде ся радити о дуже важныхъ справахъ братскихъ, задлятого нехай кождый членъ прийде на той мітинґъ, бо котрый не прийде, то безъ жадной вымôвки мусить заплатити 25 центôвъ кары.

За Урядъ Братства:
Анд. Серниякъ, предсѣдат.,
Григорій Копча, секретарь,
Ал. Валевскій, касієръ.

ЧИТАЙТЕ!

Дня 10-го Септембра вôдбуде ся трикварталный мітинґъ братства Успенія Пресв. Богородицѣ въ Алеґені, Па., вôддѣлъ 56 Р. Н. Союза. Всѣ члены того братства мають явити ся въ мітинґовой гали точно о годинѣ 1-ôй пополудни пôдъ карою 50 цнт., а вôдтакъ буде контроля книжокъ братскихъ и рахунки за минувшихъ 9 мѣсяцѣвъ. Кождый членъ має выплатити свôй довгъ такъ мѣсячный якъ и карный, не зволѣкати до рôчного мітинґу, бо теперь робота иде дуже добре. Будуть до обговорення дуже важнû справы, котрû кождого члена мають заинтересовати. Такъ само буде ся принимати новыхъ членôвъ. Отже просимо и тихъ прийти, котрû ще до жадной орґанізаціи не належать, а мы васъ радо приймемо.

Урядъ братскій.

БРАТСТВО

св. Петра и Павла въ Leetsdale, Pa., вôддѣлъ Союза ч. 110, повѣдомляє всѣхъ членôвъ, що дня 12-го Септембра буде справляти ВЕЛИКІЙ БАЛЬ въ гали Charles Kristufek, въ Ambridge, Pa. Початокъ о 2-ôй год. пополудни до 3-тои по пôвночи. Вступъ 50 цнт. Самотнû дѣвчата 25 цт. На той баль запрашаємо всѣхъ Русинôвъ, Полякôвъ и Словакôвъ. На тôмъ балю буде дуже красна обслуга и добра музыка, такъ що кождый Русинъ, Полякъ и Словакъ може ся забавити. О тôмъ балю не забудьте, але охотно приходьте, щобы ся зъ нами забавити.

Зъ поважанємъ
П. Середницкій, секретарь.

ПОВѢДОМЛЯЮ

всѣхъ членôвъ зъ Брантфордъ, Наґара Фолсъ, Вестъ Сенека, Тонаванда и другихъ, котрымъ се неввѣдомо, що дня 20-го Серпня вôдбувъ ся специяльный мітинґъ братства св. Йоана Хрестителя въ Бофело, Н. Й., въ справѣ балю. На тôмъ мітинґу уряджено, щобы въ день балю всѣ члены зôйшли ся до нашои мітинґовои галѣ о 6-ôй годинѣ вечеръ. Кождый має мати вôдзнаки. Коли всѣ зберуть ся, помашируємо до балевои галѣ.

Н. Лещишинъ, секретарь.

— НА рôчнôмъ мітинґу братства Усп. Пресв. Дѣвы Маріи въ Cross Fork, Pa. выбрано слѣдуючій новый урядъ: Михайло Голикъ, предсѣдатель; Стефанъ Пуштаръ, заступникъ; Теодоръ Панцьо, секретарь; Теодоръ Суда, заступникъ; Дмитро Гриценко, касієръ; Иванъ Фецичь, заступникъ; Микола Рѣдашъ и Алексій Петрикъ, контрольоры; Василь Лукачикъ и Семанъ Хорть, докторы; Михайло Вôтовъскій, дверникъ. — Мітинґи вôдбувають ся по 20-ôмъ кождого мѣсяця. Напоминаю, щобы кождый членъ приходивъ на мітинґъ точно о 2-ôй годинѣ.

Михайло Голикъ, предс.,
Теодоръ Панцьо, секретарь.

ДО ВСѢХЪ РУСКИХЪ
дѣвчатъ и членкинь Сестр. Братства св. Ольги въ Ню Йорку на долѣ мѣста.

Дорогû Сестры!

Отсимъ повѣдомляю всѣ нашû рускû дѣвчата въ Ню Йорку (долъ мѣста), що дня 10-го Вересня (Септембра) въ Недѣлю о 5-ôй годинѣ вечеромъ, вôдбуде ся великій надзвычайный мітинґъ Сестричного Братства св. Ольги въ Ню Йорку (долъ мѣста) въ домѣ мѣсцевого секретаря Сестр. Бр., Якова Лошкова, пôдъ нумеромъ 239 E. 3d Str. (трета улица). Взываю отже всѣ сестры, давнû членкинѣ и всѣ рускû дѣвчата, котрû ще не мали способности статись членкинями тогожъ Братства, щобы конче всѣ на той мітинґъ посходили ся на означеный часъ, бо будемо радити о важныхъ справахъ, дѣвкавыхъ и корыстныхъ для всѣхъ дѣвчатъ. Нова секретарь будемо на тôмъ мітинґу принимати до Братства безъ вступного.

За головный выдѣлъ Сестричного Братства св. Ольги въ Америцѣ
34-36 *С. Калакука.*

ПОВѢДОМЛЯЮ,

що братство св. Й. Хрестителя въ Бофало, Н. Й. устроює БАЛЬ на дохôдъ братства. Баль вôдбуде ся на Labor Day дня 4-го Септембра 1905, на гали у Марцѣнка, 435 Амгерстъ стрітъ. Початокъ о семôй годинѣ вечеръ. Просимо всѣхъ Русинôвъ, щобы прийшли на нашъ баль. Буде красна музыка и забава.

Комітетъ { Н. Середницкій, Панько Мацко, Н. Лещишинъ.

ВЕЛИКІЙ БАЛЬ

на дохôдъ Рускои Церкви св. Ап. Петра и Павла въ Ансоніи, Конн. вôдбуде ся дня 4-го Септембра с. р. въ Нѣмецкôй Гали на Мейнелъ стрітъ. Початокъ о 1-ôй годинѣ пополудни. Вступъ лишь 25 цнт. На той баль запрашаємо всѣхъ Русинôвъ якъ найсердечнѣйше, щобы прийшли до насъ и вразъ зъ нами красно забавили ся. Музыка буде добра, такожъ и перекуска, напитки: пиво, сôфтъ и инши крôмѣ виски. Вы, Русины, зъ дальшихъ плейзôвъ не забудьте о насъ, нехай кождый на сей баль старає ся прийти.

Комітетъ Церковный:
М. Грицко, предсѣдатель, К. Горбаль, секретарь.

ПОВѢДОМЛЕНЄ.

Тов. „Запорожска Сѣчь" въ Ню Йорку, вôдд. 117 Р. Н. Союза, устроює БАЛЬ въ суботу, дня 28 жовтня, 1905, въ Лїберти Гали, пôдъ ч. 256—258, Houston Str., на котрый запрашаємо сердечно всѣхъ чесныхъ Русинôвъ прибути. Початокъ балю о год. 7-ôй вечеромъ. Вступъ пôдъ особы 25 цнт. За добру музыку ручить

КОМІТЕТЪ

Данило Галицкій, предсѣдат.,
Михайло Ханачевскій, касієръ,
Симеонъ Смолякъ, секретарь

ДОРОГІ БРАТЯ І СЕСТРИ!

Дня 16-го Септембра с. р. устроює наше сестрицтво ім. сьв. Ольги ВЕЛИКІЙ БАЛЬ. Дохід з сего балю призначений для нашої рускої церкви ім. сьв. Йоана Крестителя в McKeesport, Pa. Баль розпічне ся о год. 7-ій вечером в суботу згаданого дня в German Military Hall на White Str. Ми, дівчата, з Микіспорт не хочемо захвалювати як славно і гарно відбуде ся наша забава — прийдіть, братя і сестри, з околиці, а побачите, що ми на вітер не говоримо. Ми не любимо хвалити ся, ми більше робимо і дбаємо, щоби наша сьвята мати церков чимраз красше розвивала ся. Тут в околици єсть богато руских дівчат, то тих наше сестрицтво взиває, щоби приступали до нашого сестрицтва. — Хто не хорий а сходить до забави, най приходить до German Military Hall на White Str. в McKeesport, Pa. дня 16-го Септембра с. р. о год. 7-ій вечером. А не забудьте!

Єлена Жилка,
предс. сестр. сьв. Ольги.

ВОДОЗВА

до всѣхъ братôвъ, що належать до вôддѣлу 31. Руского Народного Союза и до братства св. Арх. Михаила въ Eleanor, Pa.

Даю вамъ до вѣдомости, дорогû братя, що дня 4-го Септембра, 1905, вôдбуде ся посвяченє рускои церкви въ Линдсі, Па. Кождый членъ згаданого дня має явитись о пôвъ до осьмои рано въ домѣ де вôдбувають ся нашû мітинґи. Кождый братъ мусить мати вôдзнаку и шапку. Хто єще не має вôдзнаки и шапки, нас собѣ тû рѣчи купити у секретаря братства и сейчасъ за нихъ заплатити, бо въ братство безъ грошей тихъ рѣчей не дôстало. Котрый зъ братôвъ не явить ся, мусить заплатити безъ всякои выгварки $1.00 кары. Сподѣюсь, що кождый братъ радо прийде на тое наше торжество, на посвяченє храму, котрый зôставъ теперь доконченый и прикрашеный. Радость намъ, братя Русины, що маємо свôй храмъ Божій на тôй чужôй земли. Правда, що не всѣмъ намъ близько до него, бо мы всѣ розтрясенû якъ листъ осѣнный на тôй чужôй земли, але бодай пару разъ до року може чоловѣкъ пôти и Богу честь-хвалу вôддати.

Поздоровляю всѣхъ братôвъ сердечно — К. Онуферъ, секретарь.

Жертвуйте на Р. Бурсу въ Америцѣ.

ВИКАЗ ЖЕРТВ
на „Народний Фонд" в Америці.

О. Чаплиньский з Saint Louis, Mo. 3.00;

Товариство Руских Патріотів в Priceburg, Pa. 1.80;

На Руску Бурсу в Йонкерс зложили на крестинах у Теодора Дашинець Кульчицкого вПітсбурґу, Па. по 1.00: Теодор Ґут, Теодор Дашинець; по 50 цнт.: Ян Михалишин, Анна Терлецка; по 25 цнт.: Василь Дашинець, Михаїл Баранецкий, Іван Ручка, Михаїл Попіль, Николай Баранецкий, Володимир Монастирский, Петро Дашинецъ; 20 цнт.: Анна Дашинець; по 15 цнт.: Іван Пасляскиї, Володимир Мільковичъ; по 10 цнт.: Михаїл Вачинець, Григорій Ґут. Разом $5.45. Колектовали пп. Теодор Ґут і Михайло Попіль. Многая літа малому Іванови!

Сердечне Спаси-Біг всім жертвовавшим на народні ціли! Просимо о дальші жертви.

За Комітет Народний
о. Іван Велигорский, секретар,
112 Beaver Str.,
NEW BRITAIN, CONN.

Где єсть?
Хто хоче шукати своихъ краянôвъ черезъ нашу ґазету, мусить заплатити 25 центôвъ за кожде оголошенє наперед.

ДЕ ЄСТЬ?

Анна Надзамъ, зъ Грушова, земплиньскои столицѣ, жѣнка Юріа Надзамъ. Має лѣтъ 38, чорне волосє, добре збудована. Мешкала зô своимъ мужемъ и 3 дѣтьми въ Richmontdale, Pa. коло Carbondale, Pa. Пôшла вôдъ мене зъ моими 3-а дочками: Анною має лѣтъ 18, Лізі 16, Геленъ 9. Хто бы знавъ де она ся обертає або еѣ дочки, зволить менѣ написати. Єсли до 30 днѣвъ ся не верне, може бôльше не вертати до дому.

George Nadzam,
35-36 Forest City, Pa.

ШУКАЮ МОГО МУЖА,

Василя Бобика, з Ракови, пов. Сянік. Буў послідного разу за чотири роки в Скрентон, Па. і до сего часу не мам жадної відомости і не знаю де обертає ся. Хто би знав про нього, або слиби сам довідав ся, що про нього питаю — най напише на адресу:

Розалія Бобик,
20 Oak Alley,
35-36 Carnegie, Pa.

ДЕ ЄСТЬ?

Олекса Оринцяк, з села Павельча, повіту станіславского. Три місяці тому находив ся десь у Манітобі, але я згубив від него адрес. Хто би о нім знав, або він сам — зволить зголосити ся на адрес:

George Kohucz,
Castle Mountain, Alta., Canada.

Пісня Робітнича Нанадійска.

Порадьмо ся хлопці добре,
Що маєм ділати,
Бо ми завтра, скоро рано,
Хочем квітувати.

Бо ми завтра, скоро рано,
Хочем квітувати,
Тільки мусим ще пару день
На чеки чекати.

Ми робили в Сіпіяра*)
На чистії площи,
Сильні витри завівали
Піском наші очи.

Ой у того Сіпіяра
Тре тяжко робити,
Він не хоче ані цента
На день підвисшити.

Сіпіяре, Сіпіяре,
Ти шахруєш люде,
Почекай ще рік що зо два,
Увидиш що буде.

Бо тепер вже зачинає
Инча компанія
Будовати желізницю,
Нам до полекшія.

Бо з Виніпеґ до Бетилфорд
Уже єсть зроблена,
А з Бетилфорд до Едмонтон
Но що нескінчена.

Ой увидиш Сіпіяре,
Що то з того буде,
Чи будеш ти тоді мати
Із Алберти люде.

Тоді тобі кождий скаже:
Зле робити в тебе,
Платня мала, борд дорогий,
Обійдусь про тебе.

Ми робили в Сіпіяра,
Хочем го минати
І хочемо йти у гори
Роботи шукати.

Там у горах єсть фабрики,
Єсть роботи досить;
Також наші товариші
Нас до себе просять.

Зачали ми йти у гори
„Тайзи рахувати"**)
І прийшли ми на стацію
На поїзд чекати.

Аж над'їздить поїзд з сходу,
Ми ся в него вкрали,***)
Аж тоді ся ми до своїх
Камратів дістали.

Василь Романюк,
Василь Шарун.

*) Желізниця C. P. R., Canadian Pacific Railroad.
**) Йти желізничим тором.
***) Тягаровими поїздами їздять бідні люде без білєту, єсли їм вдасть ся, що ніхто їх не завважає.

Высланіе коллектора на Salem-скую Церковь.

Въ мѣстѣ Salem, Mass. намѣряетъ русскій народъ выставити грекокаѳолическую русскую Церковь въ честь Святого Отца Николая Чудотворца. Малое есть число насъ людей русскихъ въ тыхъ сторонахъ и бѣднiи есмо, але вѣра наша въ чудотворную помощь Святого Отца Николая есть твердою и крѣпкою, что сей великій Покровитель Русского народа насъ неоставить безъ духовной опѣки, але черезъ милосердіе добрыхъ людей допоможетъ намъ Храмъ Божій русскій грекокаѳолическій выставити тутъ въ нашомъ мѣстѣ. Протое удаемося до Васъ, благочестивіи Христіяне, съ усердным прошеніемъ. Приймѣтъ ласкаво и щедро нашого присяжного коллектора Господина Михаила Галько, которого мы выслали, чтобы по цѣлой американской Руси собрати доброохотніи, ласкавіи жертвы на нашу новую церковь Salem-скую. Офѣруйте охотно и щедро гдещо на тую нашу церковь, которая въ честь Святого Отца Николая мается строити, чтобы русская вѣра и въ тыхъ сторонахъ славилася далеко и широко. За всѣхъ, которіи якуюбудь жертву офѣруютъ на тую церковь нашу, отслужатся богослуженія въ нашой церкви и имена жертводателей будутъ записаніи для имени на благодѣтелей Храма нашого въ Помяникъ Церковный.

Salem, Mass., 15 авг. 1905.
Свящ. Іоаннъ О. Ольшевскій, Русскій грекокаѳолическій Парохъ въ Salem, Mass.
РАДА ЦЕРКОВНА въ Salem, Mass.
Иванъ Зубаль, Предсѣдатель,
Венедиктъ Коклунъ, Кассієръ,
Лукачъ Оссолинскій, Секрет.

Дописи.

Зъ Sayre, Pa.

Я ту доперва від початку того місяця, з людьми не знакомий, бо навіть як я ту приїхав, то мене ніхто з Русинів не хотів приняти, аж в поляка діставем притулок. Я є зі Сокаля з самого міста, а люде тутешні суть від Сянока і Ліська, є пару і з Березкой столиці з Угорщини. По правді мушу признати, що нарід наш дуже темний. Є може до 20 фамилій, до Союза належить кількана́цять, а моглоб належати 200. Посилаю 5 дол. на український руский театр у Львові, бо бачите хочу і я доложити пеголку до тої нашої народної сьвятині, де буде красуватись дорога наша мова і гомоніти чудова українська пісьня, на славу нашого народа і любої вітчини! Другі 5 дол. призначую на Українську Революційну Партію по можности але і по щирости з охотою. Радбим щоб хоть міліон таких зголосилось, бо ті що підняли борбу за наш край і нарід ті що посьвятили жите своє обороні поневоленого віками народу, ті потребують амуніції, а ми всі по можности можемо їм помочи матеріяльно і як всі будемо одної гадки, то певно дочекаємось свобідної України. Прикро то і жаль мені що мушу ту згадати яких підлих зрадників і московско-царских прихвостнів годуе наш нарід ту в Америці, що то не лиш не дасть гроша на таке патриотичне діло, але ще сьміє критикувати то що до него не належить, захвалюючи царский кнут, під котрим наш нарід стогне, а до того затворені має уста, бо не може в своїй рідній мові допоминатись о свої права. Маю на гадці таке кримінальне индивідуум що то редаґує Обушкевичову Правду в Ню Йорку.

М. Семенюк.

З Вінніпеґ, Канада.

Коли Гарасим Сохацкий йшов домів о одинайцятій годині і доходив вже до Burrows Ave, несподівано заскочив его чоловік, забалакав щось по італійски і далі з ножем до тогож. Сохацкий побачивши ніж, сейчас відскочив на другий бік хідника, але ще невспів обернутись, як чотири стріли перелетіли попри него. На голос стрілу повибігали Англики і зараз завізвали поліцию. Пить полісменів приїхало, а оден ніґер і анґлік виділи до котрого дому напасники повтікали і показали місце дому поліції. Поліція виломила двері і заарештувала чотирох Таліянів, а було їх в тім домі пятьдесять і двох.

Дня 12 серп. в суботи на неділю в Народнім Домі (чи там нерідним), в котрім Ґединґер справляє що суботи музику при пару бочівках пива, находилось більше німців і Русини були. Нім ще не попились, то забавлялись, але як попились тогдї за звичайне діло битись; побили ся а щей до того вікна повибивали. В неділю рано ідучи дивлюсь, вікон нема, при ближаюсь близше і споглядаю через вікно а там кратавок по цілій підлозі. Приглядаюсь в кутик а там два Німці ще доціджують пиво. Поступ за кождим кроком.

А...рий.

Всячина.

ДЕЩО ПРО ПЛАНЕТУ МАРСЪ.

Не разъ чули люде, що въ безмежнôмъ просторѣ кружить довкола сонця якась куля, подôбна до землѣ, котра, якъ кажуть астрономы, подôбно збудована якъ земля, отже е велика правдоподôбнôсть, що на нѣй живуть якись сотворѣня, щось подôбного до людей. Астрономія е то наука про цѣлый свѣтъ. Свѣтомъ называемо все те, що истнуе. Земля де живемо, сонце, мѣсяць, планеты, зорѣ, кометы, взагалѣ всѣ тѣла, що истнують, формують свѣтъ. Люде ученѣ, котрѣ тою наукою занимають ся, называють ся астрономами. Астрономія е найстарша наука на свѣтѣ, такъ стара, якъ старою е людскôсть. Астрономія вôдкрыла намъ, що не земля наша е осередкомъ свѣта, она вôдкрыла намъ, що сонце не обертае ся довкола землѣ, але що земля и другѣ тѣла обертають ся довкола сонця. Тѣ кулѣ, котрѣ такъ якъ земля обертають ся довкола сонця, называють ся планетами. Такихъ планетъ маемо девять.

Найблизшимъ до сонця кругомъ обертае ся планета Меркуръ. Пôсля неѣ йдуть планеты въ слѣдуючôмъ порядку: Венера; наша земля; Марсъ; дрôбнѣ планеты; Юпітеръ, Сатурнъ; Уранъ и Нептунъ.

Найдокладнѣйше розслѣдили астрономы при помочи побôльшаючого скла, планету Марсъ. Про ту планету хочемо тутъ дещо росказати.

Планета Марсъ е вôддалена вôдъ сонця на 224 міліоновъ кільометрôвъ, а вôдъ землѣ е вôддалена на 76 міліоновъ кільометрôвъ. Голымъ окомъ можна дуже легко розпôзнати планету Марсъ по еѣ яснôмъ и червонôмъ блеску, черезъ що она выдае ся намъ бути одною зъ найбôльшихъ звѣздъ на небѣ. Марсъ, пôсла докладныхъ обчисленъ, е два разы меншій вôдъ нашои землѣ, а сѣмъ разъ бôльшій вôдъ мѣсяця, а важить у десятеро менше вôдъ землѣ. Такъ якъ земля, такъ само и Марсъ обертае ся довкола себе и сонця. Коли земля потребуе на оборотъ довкола себе часу двайцять чотыри годинъ, то Марсъ потребуе 24 годинъ и 37 хвиль. Довжина дня и ночи на Марсѣ е майже така, якъ на земли. Зъ того выходить, що на Марсѣ, такъ якъ и у насъ, менше бôльше въ тôмъ самъ часъ сходить и заходить сонце, показують ся зорѣ, такъ само минае часъ, а если тамъ живуть люде, то они, подôбно якъ и мы въ заходомъ сонця кладуть ся спати, а зъ всходомъ встають, и они благодарять за теплѣ лучѣ сонця, и радѣють йому. Отже и на Марсѣ бувбы такій самій спосôбъ житя, така сама праця, радôщѣ, горе, що и у насъ на земли.

Ученѣ астрономы доказали, яко рѣчъ зовсѣмъ певну, що и на Марсѣ маемо чотыри поры роки, а то весну, лѣто, осѣнь и зиму. Отже если тамъ живуть люде, то они такъ само якъ мы тѣшать ся весною, радують ся зеленостію и нахощами весны, въ лѣтѣ терплять спеку, въ осени збирають плоды своеи працѣ на поли, а въ зимѣ терплять холодъ. Але також доказали ученѣ, що на Марсѣ, подôбно якъ и на нашôй землѣ, суть поясы, де пануе вѣчне лѣто, и де пануе вѣчна зима. Отже всѣ тѣ з'явища на Марсѣ суть зовсѣмъ тѣ самѣ, що на земли. Въ однôмъ е лишь рôжниця. Якъ сказано на початку, Марсъ е бôльше вôддаленый вôдъ сонця, чимъ земля. Зъ того выходить, що Марсъ, абы обôйти довкола сонця, потребуе бôльше часу чимъ земля. Рôкъ на земли тревае 365 днѣвъ, се е въ тôмъ часѣ обертае ся земля разъ довкола сонця, а Марсъ потребуе до обороту довкола сонця 668 днѣвъ, се значить, що рôкъ на Марсѣ тревае 668 нашихъ днѣвъ. Зъ того слѣдуе, що коли у насъ минувъ оденъ рôкъ, то на Марсѣ минуло доперва пôвъ року. Отже наша 10-лѣтна дитина мала бы на Марсѣ лишь 5 лѣтъ, а 40-лѣтный чоловѣкъ на Марсѣ мавъ бы нашихъ 80 лѣтъ.

Ученѣ астрономы дослѣдили, що планета Марсъ е окружена верствою воздуха, такъ само якъ земля. Черезъ побôльшаючѣ скла можна бачити на Марсѣ пôдчасъ зимы ледовѣ криги, падаючій и таючій снѣгъ, хмары, дощь, вѣтеръ, одномъ словомъ такъ якъ на земли. Астрономы дôйшли до такои вправы въ помѣчуваню тыхъ явищъ природы, що они можуть дуже докладно означити, коли на Марсѣ упаде снѣгъ и зôтне ся вода въ ледовы криги, коли Марсова атмосфера буде хмарна, а коли ясна.

Черезъ докладнѣ помѣчуваня на Марсѣ, ученѣ ствердили, що Марсъ е майже такъ само збудованый якъ земля. Въ той часъ, якъ три четверти нашои землѣ е вода, на Марсѣ противно, майже однаково землѣ и воды, а навѣть землѣ троха бôльше. Суша не мае тутъ выгляду островôвъ, окруженыхъ зо всѣхъ боковъ водою, але противно, моря тутъ обведенѣ сушею. Кулю земску мы не можемо обôйти довкола сушею, але Марса мы обôйдемо не замочивши ноги.

Коли дивимо ся черезъ побôльшаюче скло на планету Марсъ, то бачимо тамъ темнѣ и яснѣ плямы. Тѣ темнѣ плямы означають воду, а яснѣ землю.

Въ дуже побôльшаючихъ склахъ суша Марса здае ся намъ перерѣзаною простыми лѣніями, що сполучують усѣ моря и перехрещують ся одна зъ одною. Ученѣ сказали, що се суть каналы.

Еще одною прикметою рôжнить ся Марсъ вôдъ землѣ. Сила притяганя на Марсѣ е далеко менша якъ на земли. Зъ того выходить що тѣ кільоґрамъ, колибъ його перенести зъ землѣ на Марса, важивъ бы тамъ только 376 ґрамôвъ.

Такъ выглядае природа сеѣ планеты Марсъ, на пôдставѣ того, якъ дослѣдили еѣ ученѣ. Окружаюча верства воздуха, вода, що ужязние и зрошуе планету Марса, соняшнѣ промѣня, що еѣ грѣють и освѣтлюють, вѣтры, що дмуть на нѣй вôдъ одного кôнця бѣгуна до другого, змѣны року — все те выстарчае, щобъ утворити порядокъ житя, подôбный порядкови житя нашои землѣ.

На пôдставѣ всѣхъ тыхъ спостережень, ученѣ астрономы заключають, що планету Марсъ замешкують сотвореня, подôбнѣ до людей.

РОСІЙСКІЙ ВЯЗНИЦЪ.

Зъ Одесы доносять, що тамошна полїтична вязниця страшно переповнена. Мѣстить ся въ нѣй теперь 14-лѣтна дѣвчинка зъ дуже поважнои родины, увязнена яко политично подозрѣна. На арештоване наразивъ еѣ звычай веденя дневника, дуже ровновсюдненый мѣжъ ученицями въ Росіи. Сей дневникъ дôставъ ся пôдчасъ ревізіи въ руки поліціи и ставъ причиною арештованя дѣвчинки. Записала вона тамъ мѣжь иншими подѣями свого житя такожь преказы, якѣ давала еѣ старша сестра. А та сестра була перенята революційными идеями и читала забороненѣ цензурою книжки та часописи, котрѣ по звычаи собѣ товаришки и знакомѣ. Отже ся дѣвчина носила часто такѣ забороненѣ книжки до знакомыхъ, а споввняла се дуже совѣсно, записуючи кожде поручене сестры до дневника. Одної ночи явили ся нагло въ мешканю жандармы, зробили ревізію и не найшовши нѣчого пôдозрѣлого, мали вже вôдôйти, коли попавъ ся имъ до рукъ дневникъ тои 14-лѣтнои дѣвчинки. На превелике вдоволене найшли тамъ цѣлый спис назвищь и заголовкôвъ книжокъ. Сейчасъ увязнили очивидно авторку дневника разомъ зъ еѣ старшою сестрою и теперь невинна дѣвка перебувае вôдъ кôлькохъ тыжнѣвъ у вязници въ товариствѣ женщинъ найгôршои славы. Якъ страшный побутъ въ одеской вязници, видно зъ того, що вона обчислена на 600 вязнѣвъ, а теперь мѣстить бôльше якъ 14 сотъ. Вязнѣ, особливо політичнѣ, терплять муки, якѣ просто годѣ собѣ увявити.

Переповнене панує не лише въ головнôй, але також у передмѣскихъ вязницяхъ. День въ день прибувають новѣ вязнѣ. Зъ Корсуня доносять, що тамъ страшно знущають ся надъ вязнями, навѣть женьского пола. Тыхъ, що засудженѣ на Сибѣръ, не можуть тамъ выслати, бо теперь зелѣзниця потрѣбна для вôйны. Тому держать ихъ разомъ, політичныхъ и найгôршихъ злочинцѣвъ, по 400 осôбъ въ однôй великой комнатѣ. Мѣжъ тыми вязнями приходить вѣчно до страшныхъ сценъ. Богато наставникôвъ, що приносять що день харчъ, упало жертвою нещасныхъ вязнѣвъ. Тому теперь подають имъ харчь крôзь малый отвôръ въ дверехъ, окованыхъ зелѣзомъ. Сильнѣйшѣ, бôльше заговѣстѣ вязнѣ знущають ся надъ слабшими товаришами недолѣ. Оденъ судія зъ Одесы, засудженый за хабарництво въ урядованю, мусить теперь у вязници танцювати на втѣху узязненыхъ разомъ зъ нимъ злочинцѣвъ. Велике обрушене выкликало въ кругахъ одеских интелїґенцiи выдалене зъ Одесы ректора тамошного университету, проф. Ярошенка. Поліція вôдвела Ярошенка разомъ зъ жѣнкою на зелѣзничѣй дводець, звôдки вôдъѣхавъ до Олонецка въ пôвнôчнôй Росіи на засланє. Проф. Ярошенко наразивъ ся чиновникамъ тымъ, що розширявъ въ Одесѣ резолюцію московского конгресу земцѣвъ, въ котрôмъ бравъ участь.

Думка.

Ходить блука' по улицѣ
Та думку думає,
Що такъ тяжко працювавъ
И хлѣба не мае.

А хочь мае то не може
Такъ на пôсно зъѣсти,
А ту еще выкрикають,
Щось занадто злôсный.

Та якъ злôсный? Та жемъ добрый!
Єму промовляю,
А той менѣ въ ухо шепче,
Що зле замѣтаю.

И замести лѣпшеб здалось,
Колижь негодить ся,
Такъ и вѣчный самъ говорить,
Що занадто преть ся.

Ой бо тяжко, дуже тяжко
Жити зъ бурлаками,
А ще тяжше працювати
Въ школѣ зъ дѣтваками.

Чимъ жежь тобѣ, брате милый,
Можу догодити?
Дѣтвакъ книжку возьме въ руки
Мило ся дивити.

Тажь чигати научивъ я,
И писати вмѣють,
А спѣвати й представленя
Пригравати вмѣють.

Ой нема то якъ край старый,
Любй Галичане,
Тамъ за спѣвъ мôй и за труды
Мене величали.

Чимъ же я ти, брате милый,
Можу догодити,
Коли тяжко въ дымѣ грудямъ
На вѣки служити.

Правда, мило менѣ було
Дещо послухати,
А на серцю тяжко, нудно
И не можь дыхати.

И на розумъ нанидались,
То такъ мило було, —
Мое серце того горя
Въ гробѣ не забуде.

Я забувъ про все на свѣтѣ,
На все не вважавъ,
Я й себе забувъ самого,
Мало памятавемъ.

Спамятай ся, брате милый,
Розумъ холодѣе,
Лишь нещасна моя думка
Росте тай повнѣе.

Въ якôмъ смутку, въ якôмъ жалю
Оттутъ я блукаю;
У роскошахъ на чужинѣ
Потѣхи не маю.

Згубивъ бы ся я де заразъ,
Я часъ свего сына,
Але мене мене прийме
Мати Украина.

Надбужанинъ.

К 144

Польща въ Росіи.

Справа „уніятôвъ" въ Росіи не найшла и доси вôдповѣдного розвязаня и рускій уніяты якъ переходили на католицизмъ пôдъ вплывомъ „толеранційного указу", такъ переходять и до теперь. Комісія пôдъ проводомъ Игнатіева радила довго, але поза офіціяльне православіе, що жене прямо рускій елементъ въ руки Поляковъ, не выдумала больше нѣчого. Скôнчило ся на тôмъ, що православну діецезію холмску подѣлено на двѣ: холмску и варшавску, а се непричкомъ кажучи такъ само, якъ бы хто казавъ запрячи ажь два возы, а не мавъ кого вести. До послѣдноi хвилѣ тзв. Польске царство творило одну холмску діецезію разомъ зъ рускимъ Пôдлясемъ, що безъ сумнѣву причиняло ся дуже до скрѣпленя польскои и римо-католицкои пропаґанды. Але що поможе самъ подѣлъ діецезии теперь, коли бôльша часть опôрныхъ а нарѣть и деякій православнй перейшли вже на латиньство и до Поляковъ? Така, чисто адміністраційна штучка теперь вже спôзнена, и православна ерархія буде могла вправдѣ начислити безлѣчь православныхъ парохій, але хиба на папери.

А що пропаґанда лятинізму и польонізацiи не спиняе ся на давныхъ межахъ, але йде що разъ далѣ завдяки скаженôй аґітаціи Поляковъ, про се свѣдчить хочбы фактъ, що вже навѣть въ бердичôвскôмъ повѣтѣ вôдбувае ся переходъ населеня на римо-католіцизмъ. Дня 2-го с. м. вôдбувъ ся з'ѣздъ православныхъ поповъ въ Бердичовѣ и сконстантувавъ, що вже около 300 осôбъ въ сѣмъ повѣтѣ покинуло православіе. Покинуло, бо розôйшла ся чутка, що всѣ принявшй католицмъ одержать „шляхоцтво". Се знакъ якихъ-то штучокъ уживають Поляки для своеи „шляхотнои" пропаґанды.

Тымчасомъ украиньска мова, що ажь просить ся, абы въ загроженыхъ округахъ ввести еѣ въ церковнй практики зъ реституціею уніи, не може въ Росіи дождати ся навѣть того, щобъ на сѣй мовѣ пропуститивъ синодъ переводъ св. Письма. Радше нехай буде Польща, нехай буде латиньскій католіцизмъ. нѣжь мавъ бы хочь въ части прийти до своихъ правъ „хахлацкій" языкъ.

Дневники польскй подають, що пропаґанда латиньскихъ бискуповъ вôдбувае ся безъ перестанку, а взяли въ нѣй участь всѣ лат. епископы безъ выимку.

Що-до борбы Поляковъ на иншихъ поляхъ, то основуе ся она на звѣснôмъ національнôмъ указѣ царя и розпорядженяхъ, якими польску мову допущено до урядовъ, институцій приватныхъ и по части до школъ. Кличь польскихъ патріотовъ: выкорыстати указъ о скôлько дасть ся, а борба веде ся на разѣ о школы и о польску мову на зелѣзницѣ, що йде зъ Варшавы до Кракова. Въ школьництвѣ проголошено бойкотъ російскои школы, поки Петербургъ не дасть бôльшихъ уступокъ нѣжь давъ доси, при чѣмъ аґітуе ся за творенемъ тымчасомъ приватныхъ ґімназій зъ характеромъ выключно польскимъ. Въ громадахъ заводить ся всюды урядовый языкъ польскій, и вже бôльшôсть сѣльскихъ громадъ въ Конґресôвцѣ уряду выключно по польски.

Борбу о польску мову на зелѣзници уряджено въ той способъ, що урядники сеи желѣзницѣ зобовязали ся урядувати тôлько по польски и одного гарного дня залунала на всѣхъ стаціяхъ и стаційныхъ урядахъ выключно польска мова. Директоры зелѣзницѣ стали безрадні и поѣхали сейчасъ до Петербурга, але и Петербургъ не знавъ, що зъ тымъ фантомъ зробити, бо польскй урядники и служба загрозили, що будуть страйкувати. Солідарнôсть Поляковъ вôднесла успѣхъ, бо правительство згодило ся вже на то, абы білеты печатано въ обохъ мовахъ (въ Галичинѣ Поляки самовôльно скасували розпоряджене, якимъ мін. Вітекъ вводивъ наказъ печатаня зел. білетôвъ въ обохъ мовахъ: польскôй и рускôй!) а такъ само, щобы все урядоване зъ публикою вôдбувало ся по польски, а тôлько урядоване внутрѣшне мае остати ся якъ було до теперь, російске. Та Поляки и на се не пристають и звалять мабуть російску мову на зелѣзници також у внутрѣшнôмъ урядованю.